Arnold Meijer

De Burcht van Schaepman een ruïne . . . . .

UITGEVERIJ »OISTERWIJK« TE OISTERWIJK
IN OPDRACHT VAN HOOFDKWARTIER «ZWART FRONT»

DE BURCHT VAN SCHAEPMAN EEN RUÏNE......

ARNOLD MEIJER

2de Omgewerkte druk van de brochure
„Waarheen Fascisme R. K. Staatspartij"

UITGEVERIJ „OISTERWIJK" TE OISTERWIJK
IN OPDRACHT VAN HET HOOFDKWARTIER
„ZWART FRONT"
1936

BIJ DEN TWEEDEN DRUK

Reeds geruimen tijd was deze brochure uitverkocht. Daar deze van verschillende kanten nog steeds besteld werd, is tot een tweede druk overgegaan.

Het is merkwaardig, dat deze brochure, ofschoon angstvallig in de R. K. pers verzwegen, — in ruime oplage gedrukt, zijn weg vond. De afkeer voor de R. K. Staatspartij door hare eens trouwe aanhangers, wordt nawijsbaar steeds grooter.

De vraagstukken, die in deze brochure behandeld worden, zijn dan ook van grootere beteekenis dan ooit. Ofschoon deze brochure naar alle dag- week- en maandbladen ter recensie gezonden was, zwegen de bladen. Slechts de Tijd, Maasbode en Het Schild hebben er enkele regels aan gewijd. Dit bestond uit enkele leugens en insinuaties ten opzichte van den schrijver.

Prof. Verhaar antwoordde op een vraag in „Het Schild" op blz. 96 van Jrg. 15 :

„Die brochure van Arnold Meijer over fascisme heb ik gelezen. 't Is oppervlakkig gepraat en gebral, waaraan de katholieke geest volkomen ontbreekt. Zonde van uw geld en uw tijd."

Intusschen werd nòch door hem, nòch door eenige andere R. K. Staatspartijer een enkel woord besteed om de onjuistheid van mijn argumenten, die aantoonden, dat de Roomsch Katholiek niet verplicht was te stemmen op de R. K. Staatspartij en dat hij lid kon zijn van het Nederl. Volksfascisme, te ontzenuwen.

Zeer vele R. K. volksgenooten sloten zich ook aan bij de fascistische beweging.

De lezing van deze brochure moge anderen er toe brengen mede te strijden in het Zwarte Front.

Dreigend staat de keuze : Communisme, nationaal-socialisme of fascisme.

Eenieder heeft te kiezen.

Men kenne zijn verantwoordelijkheid ten opzichte van zichzelf, zijn kinderen, het nageslacht, de natie.

Het bespreken van het programma der R. K. Staatspartij, het oordeelen over het optreden van het R. K. Partijbestuur en over de R. K. Kamerleden, schijnt alleen voor de desbetreffende personen zelve en voor de Heeren Vrijgestelden der Staatspartij weggelegd te zijn.

De R. K. Pers is bijna zonder uitzondering in de macht der R. K. Staatspartij. Zij schijnt als hoogste ideaal te hebben, elken dag wierook voor de partij te branden. De journalisten der dagbladen hebben de zelfverheerlijkende woorden van de partijleiders slechts te herkauwen. Zouden zij zoo vermetel zijn dit niet te doen, dan staan zij, ondanks alle mooie leuzen van rechtvaardigheid, liefde, opbouw der Ned. cultuur en dergelijke, binnen den kortst mogelijken tijd op straat.

De Roomsch Katholieke volksgenooten, die zich de vrijheid veroorloven een oordeel over de R. K. Staatspartij te geven, dat in klank van de dagelijksche juichtonen verschilt, worden verdacht van samenspanning met den duivel, van geloofsafval en op zijn allerminst van anti-godsdienstige gevoelens. Is het te verwonderen, dat zelden iemand een krachtig protest tegen misstanden doet hooren? Het aantal menschen, dat zich in besloten kring ontevreden betoont over de R. K. Staatspartijleiding en over het misbruik van geestelijke macht in politieke aangelegenheden, is zeer groot. Bijna niemand echter treedt publiek als aanklager op en maakt zich tot tolk van de opgekropte gevoelens van vele katholieken.

De geheele wereld is in gisting. Het demo-liberale tijdperk gaat ten einde. Overal winnen de anti-parlementaire groepeeringen. Het wordt duidelijk, dat er voor de toekomst nog slechts drie mogelijkheden zijn, nl. communisme, nationaal-socialisme of fascisme.

De vooraanstaanden in de R. K. Staatspartij doen echter alsof er geen koude aan de lucht is.

Men blijft rustig het democratische spel spelen. Bij verkiezingen wordt het geheele partij-apparaat weder voor den dag gehaald. Met intensen ijver wordt alles weder blinkend gepoetst. Hier wordt wat verguldsel aangebracht, daar een mooie krul er bij geschilderd. Vooral de verdofte letters R. K. worden met zorg opgehaald. Wat klatergoud er op, eenige glazen edelsteenen er in gezet. De Nederlandsche vlag met pauselijken wimpel wordt geheschen. De harmonieclub studeert, in de van ouds bekende toonzetting, het „Roomschen, dat zijn wij" in. Kamerleden en vrijgestelden, overstelpt met gegevens vanwege het partijbestuur, leeren hun rol van buiten. Zij hebben het dan wederom zwaar te verantwoorden. Zij zijn niet klaar met het instudeeren van één rol, doch moeten verschillende rollen van buiten kennen. In dorp A. spreken zij voor rozenkweekers, in dorp B. voor mijnwerkers, in villapark C. voor fabrikanten, in stadje D. voor den Bond van groote gezinnen, in stad E. voor fabrieksarbeiders. Een ieder heeft graag zijn droogje en zijn natje, nietwaar! Het is verstandig daar rekening mede te houden. Ook worden nog een reeks van kleine tooneelspelen, één-actertjes, ingestudeerd, welke bij het debat bijzonder goed te pas kunnen komen.

Dan geeft het partijbestuur het sein. Het redevoeren van de Edelachtbare Heeren kan beginnen. Goddank, het vrij spoorwegabonnement is niet voor niets gegeven.

Met zalvende woorden wordt de hooggeachte spreker van hedenavond ten tooneele gevoerd. Majesteitelijk stapt de redenaar het podium op. Eenige vleiende woorden tot Meneer de Voorzitter en tot het hooggeacht publiek, hetwelk blijken geeft, zooveel vertrouwen in hem te hebben.

Meesterlijk wordt het spel gespeeld. Nu eens adagio, dan crescendo, nu eens allegro, dan addorolato, nu eens agitato, dan amoroso. Het is zeer afwisselend. De meest uiteenloopende smaken worden voldaan. Vooral de lange finale is

ontroerend schoon. In de partituur staat er boven „devotamente". De tekst begint met : „Wij Katholieken..." Onnoodig de woorden hier over te schrijven. Iedere geloofsovertuigde Katholiek kent ze van buiten. Ze kunnen gezongen worden op de wijze : „slaap, kindje, slaap...."

Het geloovig hart is weder gerust.

Op den dag der stemming brengt iedere Katholieke kiezer zijn stem uit op No. 1 van de lijst der R. K. Staatspartij.

Dertig zetels worden wederom in de wacht gesleept. In onze dagbladen staat den volgenden dag, dat de leden der Katholieke Kerk in Nederland nog braaf Katholiek zijn, omdat allen op No. 1 der Roomsche lijst stemden.

„God zij dank, zijn deze menschen op heden braaf Katholiek. Allen hebben gestemd op de R. K. Staatspartij en allen op no. 1 van lijst 8." 1)

Voor den R. K. Volksgenoot die niet à priori met al die onfeilbare, alwijze, volmaakte partijdemagogen instemt, is de verkiezingstijd een vervelende periode. Wanneer de actie tot de kiesvereenigingen beperkt bleef, dan zou het nog om te doen zijn. Doch, waarheen hij ook gaat en waarop hij zijn oogen ook richt, overal komt hij de schreeuwerige partijreclame tegen. Wanneer hij in ochtend- en avondblad bladert, wordt de volmaakte deugdzaamheid der partij er in geuren en kleuren beschreven, het onvolmaakte van de andere partijen zoo breed mogelijk uitgemeten. Is het te verwonderen, dat ook een Katholiek er toe komt voor de afwisseling en ter verfrissching eens zgn. neutrale bladen te lezen?

Zet hij de radio aan en stemt hij braafjes op de K. R. O. af, niet zelden zal hij ook dan direct of indirect een verheerlijking der Katholieke Staatspartij moeten beluisteren. Is het te verwonderen, dat ook vele R. K. volksgenooten voor één algemeene radio gaan voelen, waarbij alle politiek uit den aether gebannen zal worden?

Komt hij 's Zondags in de Kerk, dan hoort hij zoowaar de

---

1) Pastoor P. van Dorp in de „Maasbode" 14 Juli 1929.

Pastoor en de Kapelaan ook al propaganda voor de R. K. Staatspartij maken. Is het te verwonderen, dat vele Katholieken die buiten de officieele partij staan, zich geschokt gevoelen in hun liefde voor hun Kerk en in de sympathie voor hun geestelijken ?

Niets is meer veilig voor de R. K. Staatspartij. Alles wordt gebruikt en misbruikt. Overal, rechtstreeks of zijdelings, komt de partijdemagoog op het podium en houdt een brallende redevoering, waarvan de quintessence ligt in de woorden: „Dit alles zal ik U geven, wanneer gij nedervalt en mij aanbidt."

Wij weten eenmaal dat een minder gunstige bespreking van de R. K. Staatspartij en het hekelen van hen, die den Katholieken godsdienst misbruiken ten bate der R. K. Staatspartij, vele lezers van dit geschrift zal ergeren. Doch wij durven daarbij de woorden van Paus Gregorius VII tot de onze te maken: „Het is beter, dat de menschen zich ergeren, dan dat de waarheid geweld wordt aangedaan."

Volgens de opvatting van vele Roomsch-Katholieken zijn de partijleiders der R. K. Staatspartij onfeilbaar. De handelingen der R. K. Kamerleden zijn, menschelijkerwijze gesproken, volmaakt.

De R. K. Staatspartij is zoo iets als de H. Kerk in het klein.

De Voorzitter der R. K. Staatspartij zoo iets als de H. Vader.

De Kamerleden en vrijgestelden zoo iets als het H. College van Kardinalen.

Spreekt iemand dus zijn afkeuring uit over het optreden van de R. K. Staatspartij, dan oefent hij critiek uit op de H. Kerk, ja hij staat blijkbaar op tegen God zelve. De R. K. partijbonzen en hun aanhangers meenen, dat de eerste der tien geboden Gods op de R. K. Staatspartij slaat. „Ik ben de Heer, Uw God. Gij zult geen vreemde goden voor uwe oogen hebben." Is het niet eenige jaren geleden voorgekomen, dat op een Katholiekendag in Nijmegen het Episcopaat een artikel van het Kamerlid Mr. van Vuuren onderschreef, waarin

onder meer werd gezegd, dat „wie op de N. K. P. stemde, tegen God stemde" ? 1)

Hoe zal dus de vermetele, die het waagt in een geschrift critiek uit te oefenen op de alleen-zaligmakende R. K. Staatspartij, zijn veeg lichaam aan de banbliksems van de partijdemagogen en deszelfs satellieten kunnen onttrekken ?

Geen vuige laster zal te erg, geen flauwigheidje te min zijn om den overmoedige te treffen. Wij denken aan Prof. Veraart en enkele anderen, die hun sympathie aan de R. K. Staatspartij meenden te moeten onthouden. Wij staan in onze opvattingen zeer ver van Prof. Veraart af, doch dit weerhoudt ons niet met nadruk te zeggen, hoe de hetze tegen Prof. Veraart een onuitwischbare schande beteekende voor de redenaars der R. K. Staatspartij en ook voor de R. K. Couranten, welke hiermede het bewijs gaven volkomen van de politieke R. K. Staatspartij afhankelijk te zijn. Dit is een meer opzienbarend geval. Doch zoo gebeurt het dagelijks. In partijvergaderingen, in kiesvereenigingen wordt met het schijnheiligste gezicht van de wereld steeds aan het volk maar weder verkondigd, dat geen politieke partij zoo democratisch is en geen politieke partij zooveel inmenging aan de kiezers veroorlooft. Laat iemand echter uit de vergadering eens een ernstige moeilijkheid maken of met een ernstig voorstel ter tafel komen, dat eenigszins afwijkt van de meening der onfeilbare partijbonzen ! Men beweert dat de candidaatstelling van de gewone leden der R. K. Staatspartij afhangt. Laat echter iemand eens met een candidaat naar voren komen, die niet vooraf door het Partijbestuur was aangewezen ! Dan worden er grapjes gemaakt, de bedoelingen worden belachelijk gemaakt of in een ongunstig daglicht gesteld en daarmede is de zaak weer aan kant.

Kerk en Staat hebben ieder een eigen, zelfstandige taak,

1) Zie „de Beiaard" Jg. 1924 blz. 414.

welke hare beperking en omschrijving in zich zelve vindt. Geen van beide machten heeft, op zich genomen, het recht zich op het terrein van den ander te begeven. Door vorsten is herhaaldelijk op deze stelling inbreuk gemaakt. Wij behoeven voor Roomsch Katholieken dit niet nader uiteen te zetten. Tengevolge van een stelselmatig éénzijdige geschiedenisbeschouwing is men hier meer dan voldoende van overtuigd. Maar niet minder behoorde men er van overtuigd te zijn, dat ook hooge kerkelijke autoriteiten herhaaldelijk zich een terrein aanmatigden, waarop zij niet hadden mogen komen.

Ofschoon de waarheid, dat ook de kerkelijke macht zijn duidelijk omschreven grenzen heeft, eenvoudig en gemakkelijk te begrijpen is, schijnen toch theologen en moralisten deze waarheid niet goed aan te durven. In de studieboeken over moraal en kerkelijk recht wordt hierover gezwegen. Wanneer ge de breedopgezette werken van Aertnijs-Damen, Wernz en vele anderen bestudeert, vindt gij er de meest uiteenloopende kwalen, van de grootste tot de meest pietluttige, uitvoerig behandeld. Ge zoekt echter tevergeefs een verhandeling over het misbruiken van geestelijke macht ten bate van wereldlijke aangelegenheden. Hoogstens maakt men zich met enkele samenvattende regels er op zulk een wijze van af, dat men wel tot de gevolgtrekking moet komen, dat een dergelijk machtsmisbruik thans niet meer kan voorkomen.

In dergelijke werken wordt ook op handige wijze het onderscheid tusschen directe en indirecte rechtsmacht, het onderscheid tusschen rechtsmacht en geen rechtsmacht geheel verdoezeld. Somtijds is de redeneering verbluffend eenvoudig. Zoo bijv. Christus heeft alle macht. De Paus is de plaatsbekleeder van Christus hier op aarde. Derhalve bezit de Paus alle macht.

Zoo komt men er toe elk verlangen van Paus en Bisschoppen, onverschillig op welk gebied dit ook zij, als een gebod voor Roomsch-Katholieken te beschouwen, hetwelk men in geweten verplicht zou zijn op te volgen.

Toch zei Christus: „Mijn rijk is niet van deze wereld”.

En St. Paulus zeide met klem tot Timotheus: „Bewaar het U toevertrouwde pand. Wend U af van profane aangelegenheden en van de twistvragen der zoogenaamde wetenschap" en elders zegt hij: „Geen strijder voor God menge zich in wereldlijke aangelegenheden."

Zoo was ook steeds de officieele leer der Kerk. In den wereldzendbrief „Immortale Dei" zegt Paus Leo XIII: „Het is duidelijk, dat de wereldlijke gezagsdragers der Staten vrij zijn in hun bestuur en dit niet alleen zonder tegenzin, doch met sterken bijval van de Kerk... Zoowel Kerk als Staat hebben ieder hun eigen souvereiniteit en zijn daarom in hun aangelegenheden geen van beiden aan den ander onderworpen."

Waren deze stelregels steeds in practijk gebracht, vele pijnlijke conflicten zouden voorkomen zijn. Met name zouden kerkelijke Hoogwaardigheidsbekleeders zich met grootere angstvalligheid van inmenging in politieke aangelegenheden onthouden hebben.

Zoowel hoogere als lagere geestelijken zijn als geestelijken niet bevoegd zich in de politieke aangelegenheden te mengen. Zij kunnen zich natuurlijk een meening over allerlei aangelegenheden vormen en mogen die, zij het ook met voorzichtigheid, uiten, doch nooit kunnen zij daarbij instemming of gehoorzaamheid aan hun woorden eischen, omdat zij als geestelijken daarover zoo oordeelen. Dit geldt onveranderd ook voor de hoogste kerkelijke autoriteiten. Zeer terecht zei Mgr. d'Hulst in 1892 in een brief tot Cardinaal Langénieux naar aanleiding van pauselijke inmenging in de binnenlandsche politiek van Frankrijk: „Ik ben zoowel voor den H. Stoel als voor de Katholieken van Frankrijk ontsteld over deze officieele inmenging van het pauselijke gezag in onze binnenlandsche politiek. Ik vrees, dat men ons binnenkort deze inmenging voor de voeten zal werpen om ons het recht te betwisten als vrije burgers te spreken en te handelen. Men zal ons zeggen: „Gij zijt slechts een werktuig in handen van Rome. Gij beschikt niet over uw eigen vrijheid inzake uw politieke meeningen."

Wanneer kerkelijke Hoogwaardigheidsbekleeders zich op de een of andere wijze in wereldlijke aangelegenheden mengen, dan is het billijk naar de argumenten te luisteren. Zeer dikwijls worden deze in het geheel niet gegeven en blijft het slechts bij bloote beweringen, welke haar grond vinden in een opportunistische machtspolitiek. Doch al worden er wel argumenten gegeven, dan verplicht dat nog niet tot gehoorzaamheid, wanneer wij op bepaalde gronden een tegenovergestelde meening zijn toegedaan.

Wanneer een kerkelijke Hoogwaardigheidsbekleeder de tentoonstellingen van een bepaalden kunstenaar bij voorkeur bezoekt, wanneer hij dezen verschillende belangrijke opdrachten geeft, dan kan men daaruit wel de gevolgtrekking maken, dat het werk van een dergelijken schilder of beeldhouwer niet zedekwetsend zal wezen, doch het zou onjuist zijn uit een dergelijke bevoorrechting de gevolgtrekking te maken, dat die schilder of beeldhouwer hooge kunst geeft of dat hij een groot kunstenaar is. Tot die gevolgtrekking kan men eerst komen, wanneer vaststaat, dat die prelaat een kunstkenner is. Zoo ook wanneer een geestelijke autoriteit zich met economische aangelegenheden ophoudt. Het is niet zelden voorgekomen, dat bepaalde financieele instellingen van den preekstoel af werden aangeprezen. In verscheidene plaatsen is men zelfs verder gegaan en gaf men al dan niet op bedekte wijze te kennen, dat men als Katholiek verplicht was een dergelijke financieele instelling te steunen. Dat was zeer aardig, doch verhinderde niet, dat deze financieele instellingen in staat van faillissement kwamen, ten gevolge waarvan duizenden en duizenden hun zuinig gespaarde gelden verloren.

De Roomsche vlag moest de stinkende, rottende lading dekken!

Nog meer komt dit voor op politiek terrein. De meest ingenieuse redeneeringen worden in elkaar geflanst om toch maar goed te praten, dat Bisschop of Pastoor zich hiermede bemoeien en feitelijk de Katholieken verplichten op No. 1 van de lijst der R. K. Staatspartij te stemmen. Men zou mee-

nen, dat het geval Galileï, waarover door een hooge kerkelijke autoriteit een uitspraak gedaan werd, tot voorzichtigheid moest manen. Ook toen had men knappe redeneeringen om aan te toonen dat dit indirect onder de machtsbevoegdheid der Kerk behoorde. Er was toen meer reden voor dan bij de huidige partijaangelegenheden om tot het besluit te komen, dat de beoordeeling indirect tot de rechtsbevoegdheid van de Kerk behoorde.

Er moet onverbiddelijk aan vast gehouden worden, dat de Kerk, in het algemeen gesproken, zich hiermede niet heeft in te laten.

Terecht is dit door hoogstaande politici steeds zoo begrepen.

Toen Bismarck door handige intriges de sympathie van het Vaticaan gewonnen had, kreeg het toenmaals nog niet socialistische Centrum onder Windhorst vanuit Rome een wenk, dat het met Bismarck vrede moest sluiten en diens wenschen moest inwilligen. Windhorst weigerde zeer eerbiedig, doch niet minder beslist in te gaan op dit verlangen van den Paus.

O'Connell, de beroemde vrijheidsheld van Ierland, zeide onomwonden tot Paus Leo XIII, ofschoon deze een groote vriend der Ieren was, in betrekking tot 's Pausen bemoeiïngen met de Iersche politiek: „Our faith from Rome, our policy from home. Ons geloof van Rome, onze staatkunde van ons vaderland."

De candidaat voor het presidentschap van Amerika, Smith, die Katholiek is, zei zonder veel omhaal van woorden: „Ik ken aan de instanties van mijn Kerk niet het recht toe, zich met de uitvoering van de wetten van mijn land te bemoeien."

Dergelijke uitspraken klinken vrij hard. Het zijn echter meestal niet de slechtste Katholieken, die zonder listige redeneeringen en zonder omhaal van woorden precies zeggen, waar het op staat. Niet slechts is het voor de bewoners van een bepaald land een geruststelling te weten, dat zij in het geheel niet gebonden zijn aan de machtspolitiek van kerkelijke

autoriteiten, zelfs niet aan die van den Paus, doch ook voor de Kerk zelve is dit van het hoogste belang. In het tegenovergestelde geval toch krijgt de Kerk ook de verantwoordelijkheid voor allerlei gebeurtenissen en toestanden te dragen, waarvan zij door hare inmenging mede oorzaak is. Bovendien kunnen zoo gemakkelijk door misdragingen en door vergissingen en zelfs door goede raadgevingen in wereldlijke aangelegenheden de sympathie en de liefde van de geloovigen voor de Kerk verloren gaan.

Wanneer de kerkelijke autoriteiten op de internationale verhoudingen der landen invloed willen uitoefenen, dan zijn zij genoodzaakt van de diplomatie gebruik te maken. Kerkelijke Hoogwaardigheidsbekleeders hebben deze verleiding niet kunnen weerstaan. Vandaar die snelle uitbreiding in de laatste jaren van het diplomatieke verkeer tusschen de verschillende regeeringen en het pauselijk hof van de „Citta Vaticana".

„Die met de leeken leek wil wezen,
Moet ook kritiek van leeken vreezen"

dichtte Oldenburg Ermke.

In het onderhavige geval dus, waar juist als bij wereldlijke regeeringen, de Paus door middel van diplomaten in de internationale verhoudingen wenscht te treden, zijn de diplomaten des Pausen aan dezelfde critiek onderhevig als de overige diplomaten.

Wij wenschen geen onduidelijke of dubbelzinnige taal te spreken. Opdat deze aangelegenheid aan duidelijkheid niets te wenschen overlate, zullen wij ter illustratie van onze hierboven uitgesproken overtuiging, enkele feiten in het kort bespreken.

Een diplomaat van de Citta Vaticana kan zijn vertrouwenspost gebruiken om een bepaald land te begunstigen ten nadeele van een ander land. Wij zijn dan vrij in onze beoordeeling of al dan niet een dergelijk optreden gewenscht was.

Het kan bijv. best waar wezen, dat Mgr. von Gerlach in Rome met de beste bedoelingen spionnagediensten uitoefende ten gunste van Duitschland, maar noch de goede bedoelingen, noch het feit, dat deze man Protonotarius Apostolicus was, belet ons dit optreden hoogst ongewenscht te achten.

Dit is een meer opzienbarend geval, daar bedoelde kerkelijke Hoogwaardigheidsbekleeder ten gevolge van zijn spionnagediensten ter dood werd veroordeeld en slechts door een overhaaste vlucht naar Zwitserland in Jan. 1917 zijn leven kon redden.

Wanneer we Paus Pius XI het Viermogendhedenpact hooren prijzen en Zijne Heiligheid het voorstelt „alsof de landen er in geslaagd zijn zich geestelijk te vereenigen" en dat het „aan de wereld de kostbare zekerheid van 10 jaren vrede geeft", kan het zijn, dat de Roomsch-Katholiek zeer eerbiedig naar een dergelijke uitspraak luistert, maar niettemin daarna als zijn meening te kennen geeft, dat hij er niets van gelooft en integendeel van meening is, dat van dit alles niets terecht komt.

Nog een ander voorbeeld ter illustreering van onze bewering, dat wij ons geheel vrij achten het optreden van kerkelijke zijde in wereldlijke aangelegenheden te becritiseeren, wanneer daar reden voor blijkt te zijn.

In de R. K. Pers wordt onophoudelijk de „Osservatore Romano" geciteerd. Wanneer de „Osservatore Romano" iets gezegd heeft, schijnt het zoo ongeveer onfeilbare waarheid. Wij ontkennen niet dat de „Osservatore Romano" in verschillend opzicht een belangrijk blad is, doch kunnen er onmogelijk die waarde aan hechten, welke er blijkbaar door de meeste Katholieken aan gehecht wordt. Het schijnt wel of men veronderstelt, dat Z. H. de Paus de gave van bilocatie bezit en zoo in staat is, behalve zijn specifiek pauselijke taak te verrichten, ook nog de mogelijkheid vindt de redactie van de „Osservatore Romano" te voeren. Daarbij zou dan telkens een uitspraak ex cathedra gedaan worden, waardoor het geschrevene in de „Osservatore Romano" onfeilbare waarheid

wordt en alle geloovigen verplicht zijn dit in geweten te aanvaarden.

Kom, kom, laten we nuchter wezen er er wel op letten, dat gewone menschen de redactie voeren. Uitstekende menschen waarschijnlijk, doch niet minder dan alle andere journalisten vatbaar voor allerlei invloeden, welke de onpartijdigheid en de objectiviteit wel eens in sterke mate geweld aan doen. Wanneer men vandaag bijv in de „Osservatore Romano" leest, dat de Oostenrijkers in Tirol geen recht hebben zich aan den Italiaanschen Staat te ontworstelen en men enkele dagen later in hetzelfde blad een min of meer bedekte aanmoediging tot de bewoners van Elzas Lotharingen leest, zich van Frankrijk af te scheiden, dan kan dat er ons misschien toe brengen, eens hartelijk te lachen om deze opportunistische politiek, maar geen enkele Katholiek kan overigens aan dergelijke uitspraken eenige waarde hechten en voelt zich in geen geval gebonden dezelfde meeningen te verkondigen.

Toen er een vijf jaren geleden ineens vanuit de „Citta Vaticana" op velerlei wijze en met name in het pauselijk blad, de „Osservatore Romano" op de meest heftige wijze tegen het fascisme werd gefulmineerd en er blijkbaar in het fascisme niets goed was, hebben wij dezen storm rustig over onze hoofden laten gaan en met een zuiver geweten volgehouden, dat er in het fascisme, zooals zich dat in Italië ontwikkelde, bijzonder veel schoons en moois was, hetwelk door enkele schaduwplekken onmogelijk verdonkeremaand mocht worden. Nu van den anderen kant vandaag aan den dag volgens de „Osservatore Romano" het fascisme een bolwerk van beschaving en welvaart is, nu Kardinaal Henri Gasparri als afgezant des Pausen op een Eucharistisch Congres over Mussolini sprak als over „den man, die alleen temidden van den chaos juist gezien heeft" en Kardinaal Ascalesi te Napels den Duce begroette als „den man der Voorzienigheid" en Kardinaal La Fontaine op een receptie te zijner eere over Mussolini sprak als over „den man, die door God verlicht werd"; nu in den Ital.-Abessynischen strijd de geheele Italiaansche geestelijk-

heid zich op uitbundige wijze voor Mussolini uitte en zelfs gouden bisschopsringen en bisschopskruizen Mussolini werden aangeboden; nu, in het kort gezegd, dagelijks van kerkelijke zijde in Italië op velerlei wijze den loftrompet voor Mussolini geblazen wordt, blijven wij bij onze buitengewone bewondering en groote vereering voor Mussolini toch volhouden, dat er nog steeds enkele schaduwzijden zijn.

Wij willen met dit alles maar zeggen, dat we in dergelijke gevallen in het geheel niet verplicht zijn alles aan te nemen, wat ons van kerkelijke zijde in deze wordt voorgepraat.

Het schijnt wel of men blinde gehoorzaamheid als het ideaal beschouwt. Het eigen verstand moet tot doelloosheid gedoemd worden, wanneer eenmaal, onverschillig op welk gebied, van kerkelijke zijde een consigne gegeven is.

Een tijd geleden kon men in de dagbladen lezen, hoe nabij Grenoble de hamel van een kudde schapen door autogetoeter schrok en pardoes in den afgrond liep. De geheele kudde volgde. De pogingen om de schapen te weerhouden waren vruchteloos. Alle volgden stomweg den hamel in den afgrond. Datzelfde mag men nooit van menschen verlangen. En in ieder geval moet geen blinde gehoorzaamheid betoond worden aan menschen, die hun bevoegdheid te buiten gaan. Wanneer priesters of bisschoppen zich buiten het eigen terrein begeven, waarover hun rechtsmacht gaat, dan treden zij als zeer feilbare menschen op en maken zij in het geheel geen aanspraak op een bijzondere genade of verlichting door God. Hun oordeel is een zuiver menschelijk oordeel, dat met menschelijke maatstaf gemeten moet worden. Slechts bekwaamheid in de zaken, waarin zij zich bewegen, kan voor anderen de maatstaf zijn al dan niet naar hen te luisteren.

Geen clericalisme, alstublieft.

Deze waarschuwing geldt niet slechts voor de priesters zelve, doch evenzeer voor leeken. Het komt niet zelden voor, dat leeken meer clericaal zijn dan geestelijken. Wij hebben tenminste persoonlijk verschillende geestelijken gekend, die van clericale inmenging in zaken, waarin zij niet thuis

hooren, een hartgrondigen afkeer hebben. Zij uiten dit niet allen zoo in het publiek, daar zij dan onmiddellijk van minder kerkelijke gevoelens beticht worden.

Zij worden dan „coram Episcopi" geroepen, tengevolge waarvan zij enkele dagen later naar een zgn. mindere plaats verhuizen moeten.

Wanneer een R. K. geestelijke zelf anti-clericaal is, geeft hij daardoor blijk een hooge opvatting van zijn taak te hebben. Hij wenscht niet, dat een geestelijke te pas en te onpas overal bijgehaald wordt. Kardinaal Touchet, toenmaals nog bisschop van Orleans, zei bij zijn eerste ontmoeting met den als anti-clericaal bekend staanden burgemeester van Orleans, senator Rabier : „Meneer de Senator, ik ben meer anti-clericaal dan gij." Daarmede toonde deze Bisschop een juist inzicht in zijn taak te hebben.

Thans trachten kerkelijke autoriteiten invloed op een land te verwerven door te pogen de R. K. kiezers in hun handen te krijgen. De souvereine kiezer, deze caricatuur van het Koningschap, is meer dan wie of wat ook voor allerlei invloeden buiten hem vatbaar. Feitelijk is hij geheel in handen van intriganten en volks-demagogen. Deze komen in afdalende mildheid tot de goedgeloovige kiezers. Op listige wijze weten zij de kiezers van hun onbaatzuchtigheid, hun bekwaamheid en edelmoedigheid te overtuigen. Zij doen zich zeer vleiend en lieftallig voor, zij zijn uitstekende redenaars en handige debaters. In het kort gezegd, zij zijn, zoodra zij in contact met de kiezers komen, getapte lui.

Winst van een dergelijke propaganda-avond is ƒ 50.— voor de spreekbeurt, ƒ 5000.— voor het Kamerlidschap, een vrij spoorwegabonnement om verdere propaganda zoo gemakkelijk mogelijk te maken, eenige benoemingen als commissaris van maatschappijen, voor wie zij als reclame hebben te dienen.

Zaken zijn zaken, nietwaar. Wie zal het kwalijk kunnen nemen, dat zij veel beloven, doch weinig geven, dat zij wel velerlei particuliere belangetjes behartigen, doch het algemeen welzijn verwaarloozen ?

De kromme ruggen van de souvereine kiezers zijn toch niet anders dan de trap om zelf naar boven te komen!

Wat je op een handige manier verkregen hebt, moet je zien te behouden. Dat is niet steeds even gemakkelijk. Het is mogelijk de souvereine kiezers zand in de oogen te strooien. De meest tegenstrijdige, de meest ingenieuse middelen staan daarvoor ten dienste. Verscheidene malen gelukt het door allerlei trucs de kiezers voor zich te winnen. Doch eens komt de dag, dat de kiezer de onwaarachtigheid van al die leuzen der partijbonzen gaat doorgronden. Dan dreigt er groot gevaar, dat er muiterij gepleegd zal worden. De mogelijkheid bestaat dan, dat de aanvoerders, de partijdemagogen, aan kant worden gezet en een nieuwe partij wordt opgericht.

Angstig om hun levensbehoud (met plechtige woorden heet dit „het belang van het gemeenebest") komen meneer de voorzitter en meneer de secretaris en meneer de vrijgestelde en meneer de geldschieter van de sociaal democratische arbeiderspartij, van de R. K. Staatspartij of hoe die Lotisicovennootschappen ook al mogen heeten, bij elkaar om over het belang van het gemeenebest (zegge en schrijve „het eigen levensbehoud") te beraadslagen.

De schaduw des doods schijnt boven hun bleeke gezichten te zweven. Doch uit hun oogen puilt de sluwheid en geslepenheid. Een enkele blik op dit gezelschap en gij zijt er van overtuigd, dat deze menschen wel een nieuw levens-elixer zullen uitvinden, dat hun bestaan voorloopig zal redden.

Voor alles en ondanks alles toch moet de partij blijven bestaan, moeten de zetels der heeren van beproefde kennis en bekwaamheid weder ingenomen worden.

In partij A. en partij B. zijn groote misstanden, wie zou

dat kunnen ontkennen, doch bij onze partij C. is alles zoo schoon, zoo edel, zoo hemelsch. Daarom moet volgens meneer de Voorzitter, koste wat het koste, de partij ongehavend uit den interessanten verkiezingsstrijd komen. Meneer de secretaris, meneer de vrijgestelde en meneer de geldschieter stemmen volmondig hiermede in. Wat een taal van dien voorzitter, hè ! Wat een kaerel, hé !

Doch wat moet er gedaan worden om de vele ontevreden elementen in toom te houden? Onder ons gezegd en gezwegen, het zijn misdadigers, opstandelingen, schoften, maar dat kunnen we niet in het openbaar zeggen. Dan zouden nog meer leden van de partij tegen het onbaatzuchtige bestuur komen te staan. Maar meneer de secretaris heeft vroeger, voordat hij in het vak ging, een bijzondere studie van de psychologie der menschen gemaakt. Hij vraagt dus het woord. „De massa is als een kind. Het is met weinig tevreden als het maar pakkend van kleuren is". Daarom stelt de secretaris der sociaal-democratische arbeiderspartij voor de vroegere partijleuzen veel sterker aan te dikken, nieuwe, krachtige leuzen er aan toe te voegen en met een nieuw arbeidsplan de leden, als met een roode lolly, zoet te houden.

De geachte collega's van het complot klappen in hun handjes. Zij buitelen van pleizier. Dat is de redding.

Den volgenden dag begint in het Volk en in de verdere partijbladen een wedstrijd in wie de meest pakkende titels en de meest felle artikelen kan schrijven. Daarbij wordt lang en breed gewezen op de geweldige beteekenis van het nieuwe plan van den arbeid.

De zaak is opnieuw gered. Het aantal zetels, dat weder in de wacht gesleept wordt is niet veel verschillend van den vorigen keer.

In een andere stad zitten in een rijkgemeubileerde, hoogst comfortabele salon de leiders der R. K. Staatspartij. Bij sommige heeren ligt een eenigszins bezorgde trek op het gelaat. In het algemeen heerscht er echter een tamelijk optimistische geest. De Voorzitter opent met een speech, waarin

over de Katholieke belangen, over „Rerum novarum" en „Quadragesimo anno" gesproken wordt. Met een kort woord wordt herinnerd aan de minder goede Katholieken, die het waagden tegen de R. K. Staatspartij in opstand te komen. Meneer de Voorzitter bidt Gods zegen af over de nieuwe actie voor de komende verkiezingen.

Door een welgedaan handgeklap stemt het gezelschap in met de zalvende woorden des Voorzitters.

Dan staat een joviale meneer uit het gezelschap op en vertelt hoe hij bij een van zijn vele bezoeken aan Zijne Hoogwaardige Excellentie den Bisschop van Haarlem, eens nader geïnformeerd heeft naar een audiëntie, welke de Bisschop in Rome bij Z. H. den Paus had gehad. Daarbij werd hem verteld, dat de woorden van den Paus over de éénheid der R. K. Staatspartij in een zeer ernstig gesprek gesproken waren. Monseigneur machtigde door middel van zijn besten viend, den jovialen voorzitter der Partijraad, de leden van het partijbestuur, deze woorden overal en ten allen tijde te gebruiken. Tevens werd toegezegd, dat in een nieuw Mandement van de Bisschoppen eens een hartig woordje ten gunste van de R. K. Staatspartij gesproken zou worden.

De eenigszins bezorgde trek, welke nog op het gelaat van sommige heeren lag, verdwijnt voor een zonnigen glimlach.

Meneer de Voorzitter haalt een extra kistje sigaren voor den dag. De huisknecht brengt eenige flesschen ouden delicieusen wijn. De avond verloopt in de prettigste stemming. Enkele heeren zijn zelfs uitbundig in vroolijkheid en jolijt.

Lieb Vaterland, magst ruhig sein
Fest steht und treu die Wacht....

De verkiezingsactie wordt ingezet. Een reeks van uitgelezen sprekers staat in het gelid. Het sein tot den aanval wordt door het partijbestuur gegeven. In keurige bewoordingen wordt door kamerleden en vrijgestelden de belangrijkheid en degelijkheid der R. K. Staatspartij den volke verkondigd. En als klap op den vuurpijl volgt in elke vergadering tot slot, dat de Paus zelve wil, dat de éénheid der Katholieke Staats-

partij bewaard blijve „avant tout, après tout, surtout et à tout prix, d.w.z. voor alles, na alles, boven alles en tot elken prijs." De hooggeachte vergadering wordt opgewonden van dit getoeter, zij begint in de handen te klappen, op den grond te stampen. Dan wordt het „Roomschen dat zijn wij", ingezet.

De R. K. Staatspartij is weder gered.

Gode zij dank, want eerder moge de Kerk vergaan (avant tout, après tout, surtout et à tout prix, nietwaar!) dan dat de R. K. Staatspartij enkele zetels in de Tweede Kamer zou verliezen.

Intusschen hooren wij Leo XIII niet op een audientie, doch in een officieele, wel overdachte encycliek zeggen: „De Kerk in partijpolitiek betrekken of deze gebruiken om tegenstanders te overvleugelen, is een onduldbaar misbruik van den Godsdienst." (Enc.: Sapientiae Christianae).

En in een andere encycliek zegt Leo XIII: „Men vluchte de valsche meening van hen, die den godsdienst zoodanig met een politieke partij vereenzelvigen, dat zij er toe zouden komen de aanhangers van eene partij als bijna afvallig van den godsdienst te verklaren. Dit is een op noodlottige wijze den politieken strijd overbrengen naar het heilig gebied van den godsdienst en een poging om den band der saamhoorigheid te breken. Het stelt de deur wagenwijd open voor de meest noodlottige verwikkelingen." (Enc.: Cum multa).

In een officieel schrijven tot de Fransche Kardinalen zegt dezelfde Paus: „De menschen, die alles aan de overwinning van hun partij ondergeschikt willen maken, zij het ook onder het voorwendsel, dat hun dit het beste voor de verdediging van godsdienstige goederen voorkomt, schijnen ten gevolge van een verderfelijken ommekeer der denkbeelden, de meening toegedaan, dat de politiek, die verdeelt, aan den godsdienst, die vereenigt, vooraf moet gaan."

En Paus Pius X herhaalt nog eens in zijn brief over Le Sillon: „Dat, wat wij na onzen Voorganger nog eens willen bevestigen, is dat het een dwaling en een gevaar is, in beginsel het Katholicisme met een bepaalde wijze van bestuur

te vereenzelvigen ; een dwaling en een gevaar, welke des te grooter zijn, omdat men den godsdienst met een soort democratie vereenzelvigt, waarvan de leerstellingen fout zijn."

In de Instrucciones van den Paus aan Kardinaal Aguirre van 3 Mei 1911 zegt deze :

„Het bestaan van politieke partijen is in zich zelf een geoorloofde en eerlijke zaak, in zooverre hare programma's of hare daden niet in strijd zijn met den godsdienst of de zeden; het is evenwel niet geoorloofd de Kerk op eenigerlei wijze te identificeeren of te vereenzelvigen met een politieke partij."

In den officieelen brief van Paus Pius XI aan Kardinaal Schuster wordt wel gezegd, dat een goed beoefende Katholieke actie tot een juist inzicht in de politiek kan brengen ; nergens echter hebben wij in dezen brief gelezen, dat de Duitsche Katholieken ondanks alles en vóór alles op het Centrum moeten stemmen. Wel kan men in dit officieele schrijven de volgende behartigenswaardige woorden lezen: „De Katholieke actie moet zich niet met de politiek bemoeien; het is zeker, dat zij geen van hare leden kan verhinderen op christelijke en Katholieke wijze ware en goede politiek te voeren, die nl. welke beziet en beoogt het welzijn van de „polis". De Katholieke actie kan daar op uitstekende wijze op voorbereiden....."

Pius XI zei aan Kardinaal Segura Y Saënz (6–11–29) in zijn schrijven „Laetus sane nuntius": „Er is volstrekt niets tegen, dat de geloovigen zich tot partijpolitieke groepeeringen naar eigen goeddunken zullen aansluiten, onder voorwaarde, dat zij niets doen, dat eenigermate in strijd is met de wetten van God en de Kerk..."

In den officieelen brief van Kardinaal Gasparri aan het Episcopaat van Italië wordt gezegd : „De H. Stoel..., getrouw aan haar beginsel om zich niet in het spel der politieke mededinging te mengen, is altijd en zal altijd aan de Partito popolare vreemd blijven, zooals aan al de andere politieke partijen. Zij behoudt zich alleen het recht voor, zoowel ten opzichte van de Partito popolare als ten opzichte van de andere par-

tijen, een houding van afkeuring of van berisping aan te nemen voor 't geval zij met de beginselen van den godsdienst en van de Christelijke moraal in botsing zouden komen.

Voorzeker, men zou aan de bisschoppen en aan de pastoors het recht niet kunnen ontzeggen als privé-personen hun meeningen en persoonlijke voorkeur in de politiek te hebben, voorzoover deze tenminste niet met de eischen van een goed geweten en van de belangen van den godsdienst afwijken. Het is niet minder duidelijk, dat zij zich, als bisschoppen en pastoors, volkomen buiten den strijd der partijen moeten houden en boven allen zuiver politieken strijd moeten staan...."

Steeds is ook door de hoogste kerkelijke autoriteiten er op gewezen, dat de specifiek katholieke organisaties toch vooral er voor moesten waken, dat ze hun religieuze actie niet compromitteerden door zich met de politieke partijen in te laten.

Leo XIII zei: „Daar het kan gebeuren dat de leden verschillende politieke meeningen er op na houden, moet men, opdat de goede harmonie door het uiteenloopen der partijen niet geschokt worde, zich herinneren, dat het doel van die vereenigingen, die zelfs hun naam aan het katholicisme ontleenen, om toch te laten uitkomen, dat zij tot geen enkele partij behooren, gedenken het goddelijke woord van den Apostel Paulus: „Allen hebt ge u met Christus bekleed, omdat ge allen gedoopt zijt tot de gemeenschap met Christus. Thans is er geen jood meer of heiden, geen slaaf en geen vrije... want allen zijt ge één in Jezus Christus." Daarvan is het groote voordeel, dat niet alleen al de leden onderling, maar ook de verschillende vereenigingen van dezelfde soort datgene zullen verwerkelijken, wat het voornaamste doel van hun werkzaamheid moet zijn, nl. een eenheid en de goede harmonie. Wanneer men, zooals we hebben gezegd, de partijkwesties opzij zal zetten, zal men de voornaamste bronnen van strijd onderdrukken en zal eenzelfde doel allen vereenigen, het doel, wat het grootste en edelste is, waarover onder katholieken, die dien naam waard, zijn geen meeningsverschil kan zijn." (Cum Multa)

Pius XI zei tot de Ital. Federatie van katholieke mannen op 3 Aug. 1926, dat de katholieke actie zich verheft en zich ontplooit boven en buiten elke politieke partij. Zij heeft niet ten doel partij-politiek te doen, noch een politieke partij te zijn." 1)

Aan het Episcopaat van Lithauen werd herinnerd dat het „van het hoogste belang is, dat deze actie niet met de politieke twisten gemengd wordt en zich niet in de smalle grenzen van een partij, welke dan ook, insluit... Daar de katholieke actie niets anders is dan een godsdienstige actie, zijn het niet de partijgeschillen, doch de volledige overeenstemming der katholieken, welke haar moet grondvesten en haar beschermen."

In de brief „Quae nobis" van 13 Nov. 1928 zegt Kardinaal Bertram dat de katholieke actie „gelukkiger resultaten zal hebben, naarmate zij méér zal vermijden zich in iets te mengen met belangen van partijen, zelfs met die welke uit katholieken gevormd zijn."

In de brief aan het Zwitsersche Episcopaat van 8 Sept. 1929 wordt gezegd, dat de leden van de katholieke actie „zich volkomen buiten de politiek en de partijgeest moeten houden". En ook tot de Spanjaarden wordt gezegd: „Uit de verklaringen, die we tot nu toe gegeven hebben over deze actie, volgt volkomen duidelijk, dat van nature vreemd aan de politieke partijen, zij niet geperst mag worden binnen de smalle grenzen der partijen."

Kardinaal Lienart zei in zijn bisschoppelijk orgaan d.d. 10-11-35 : „In de tijd van politieke hoogspanning, welke wij doormaken, is het belangrijke de grondregels van de katholieke actie gedachtig te zijn, welke zich onze redenaars en leiders tot richtsnoer moeten nemen :

1. buiten en boven alle politieke partijen te blijven ;

---

1) Dit en de eerstvolgende citaten uit E. Magnin. Libertés et devoirs politiques des catholiques. Libr. Bloud et Gay. Paris 1932 blz. 26-30.

2. zich niet — zelfs in de rechtmatige — onderlinge strijd der partijen te mengen ;

3. de rechtmatige politieke vrijheid der katholieken te eerbiedigen;

4. de eenheid der katholieken op RELIGIEUS gebied te verwerkelijken. 1)

Eindelijk schijnt men in Frankrijk er toe over te gaan aan deze Pauselijke voorschriften consequent te gehoorzamen.

In een plenaire vergadering van de kardinalen en aartsbisschoppen van Frankrijk werd eind Juni 1936 met betrekking tot de door de katholieke geestelijkheid en haar groepeeringen aan te nemen houding ten opzichte van de liga's en politieke partijen o.m besloten:

„De Katholieken zullen er voortdurend voor zorgen, dat zij de Kerk en de Katholieke Actie buiten en boven de partijen houden. Zij zijn gehouden, zich alleen volgens de Katholieke beginselen voor de burgerlijke actie te interesseeren.

De leiders en strijders van de Katholieke Actie zullen niet tezelfdertijd leiders, vertegenwoordigers of propagandisten van een politieke partij zijn.

Wat verder de liga's betreft, de leden der geestelijkheid, die zijn ingeschreven bij de beweging der Vuurkruisen als oudstrijders, zijn niet verplicht, hun ontslag te nemen, doch moeten zich ervan onthouden, actief deel te nemen aan het leven van de liga.

Priesters zullen voortaan hun naam niet mogen geven aan een politieke liga, welke dan ook."

Teneinde alle politieke manifestaties te vermijden, zullen in beginsel in de kerken alleen worden toegelaten de nationale vlag en de vlaggen der Katholieke organisaties. 2)

Wanneer men de handelingen der katholieke organisatie's in Nederland beziet, is het duidelijk, dat men in Nederland

---

1) Gec. Schönere Zukunft 1 Dec. 1935, blz. 239.

2) Zie Msb. 1 Juli 1936, O.

aan alle officieele uitspraken lak heeft. De godsdienstige organisaties staan in dienst van één bepaalde partij, de R. K. Staatspartij. En eenieder, die lid is van een andere partij of beweging, wordt, ook al is in die partij of beweging geen beginsel aan te wijzen, dat indruischt tegen de christelijke zedeleer en tegen godsdienst en Kerk, uit de godsdienstige organisaties geweerd.

Men spreekt in de bijeenkomsten van die religieuse organisaties vanwege en voor de R. K. Staatspartij, kortom alles wordt gemaakt tot een verlengstuk van deze tweeslachtige partij.

En toch tegenover deze duidelijke uitspraken leest men in geen enkele encycliek of in eenig ander officieel stuk een gebod of een aanmoediging zelfs tot de Katholieken, zich in een aparte R. K. Staatspartij te vereenigen en dus nog veel minder, dat de Katholieken zich bij één gevestigde Katholieke Staatspartij zouden moeten aansluiten of dat godsdienstige vereenigen in dienst van een bepaalde politieke partij gesteld mogen worden.

Uit bovengenoemde uitspraken blijkt zonneklaar, dat de R. K. Kerk het niet passend acht een bepaalde politieke partij min of meer met de Kerk te vereenzelvigen en het zelfs als een ernstige fout en als een groot nadeel beschouwt, wanneer dit wel het geval zou zijn.

Ondanks dit alles durven de kopstukken der R. K. Staatspartij en hunne satellieten in Nederland het toch bij elke verkiezing weder aan, te beweren dat alléén de R. K. Staatspartij de Katholiek-staatkundige beginselen kan waarborgen. „Eerst door de staatkundige eenheid der Katholieken wordt een politiek naar Katholiek-Staatkundige beginselen practisch mogelijk." 1)

Ware dit echter zoo, dan moest het zwijgen der Kerk als

---

1) Mr. D. Beaufort O.F.M. „Politiek naar Katholiek-Staatkundige beginselen" No. 14 van de uitgaven der R. K. Staatspartij, 's Gravenhage 1933.

een schuldige nalatigheid beschouwd worden. Durven de Heeren politici der R. K. Staatspartij deze conclusie uit hun beweringen aan?

Dezelfde heeren, die anders zoo graag schermen met de woorden „God, Godsdienst, Geloof en Kerk" hebben echter naar de officieele uitspraken der Kerk, naar een gevestigde traditie der Kerk, geen ooren, daar dit niet in hun kraam te pas komt.

Het is goed ook eens te wijzen op Engeland. De Katholieken vormen daar geen zelfstandige partij en toch oefenen zij, ondanks het feit, dat op elke achttien menschen slechts één Katholiek is, een grooten invloed ten goede op het land uit. Toen men aan Kardinaal Bourne vroeg, hoe het toch kwam, dat de Engelsche Katholieken zoo eensgezind waren en zoo'n goeden invloed konden uitoefenen, gaf deze kerkprelaat als zijn meening te kennen, dat dit te danken was aan het feit, dat de Katholieken geen aparte politieke partij vormden. Verstaat gij dat goed, aanbidders van de R. K. Staatspartij? Dat is andere taal dan gij in uw zelfgenoegzaamheid dag in dag uit in de pers, voor den microfoon en van den kansel uitkraamt. Kardinaal Bourne voegde aan deze uitspraak de volgende woorden toe: „Ongelukkig genoeg is het vrij zijn van politieke banden niet immer het kenmerk van de veelzijdige actie van onze geloofsgenooten in andere landen, hetwelk op de resultaten der verschillende actie's een belemmerenden invloed uitoefent." 1)

Zooals in Duitschland het gedegenereerde Centrum van den kansel werd gepropageerd, zoo wordt ook de verloopen R. K. Staatspartij van geestelijke zijde op de meest onbehoorlijke manieren gesteund.

De R. K. Staatspartij is alles. „Stat Crux, dum volvitur orbis", hetgeen door de bijziende R K. Staatspartijers wordt vertaald in „Vaderland en Kerk mogen liever door tweedracht

---

1) Geciteerd naar de Duitsche vertaling in „Schönere Zukunft", 23 Aug. 1931, blz. 1130.

ten onder gaan, zoo de ééne R K. Staatspartij, maar blijve bestaan."

Maar, zal men opmerken, hoe valt hiermede de telkens maar weder geciteerde uitpraak des Pausen over de eenheid der Katholieken in Nederland te rijmen ? Wij begrijpen, dat wij hiermede een zeer pijnlijke aangelegenheid raken. Doch moeilijkheden mogen ons niet weerhouden. Het is beter, dat men door gedachtewisseling ook in deze aangelegenheid tot een helder inzicht kome.

Wij verwachten naar aanleiding van deze behandeling het verwijt, van opstandigheid tegen bisschoppelijk, pauselijk, wellicht zelfs tegen goddelijk gezag. Het is voor hen, die dergelijke verwijten te hooren krijgen een niet geringe troost, zoo dikwijls in predicaties gehoord te hebben, dat het oordeel der menschen niet gelijk is aan dat van God. Daarom moet ook deze kwestie eerlijk en onomwonden besproken worden. Misschien dat er door voorkomen wordt, dat, tengevolge van het voortdurend misbruik maken van deze woorden, velen zich een valsch geweten formeeren.

Vooraf herinneren wij er aan, dat Z. H. de Paus dagelijks verschillende Bisschoppen, priesters en leeken in bijzondere audiëntie ontvangt. In het half uurtje, dat de audiëntie duurt, worden vanzelf slechts vluchtig verschillende vraagstukken aangeraakt. Deze kunnen in het oog van den bezoekenden Bisschop van het hoogste belang geacht worden. Voor den Paus echter is dit dikwijls niet van eenzelfde belangrijkheid.

Moeilijk kan men ook veronderstellen, dat de Paus van alle der aangeraakte onderwerpen een uitgebreide studie heeft gemaakt en nog minder, dat Hij de toestanden met hun verschillende nuanceeringen in andere landen doorgrondt. Men kan natuurlijk wel, zooals we in een hoofdartikel van een R. K. leuterblad lazen, zeggen: „De Paus van Rome, die héél de wereldkaart overziet en de zorg voor millioenen en nóg eens millioenen Katholieken torst, — Hij vestigt zijn blik op

ons nietig landje langs de zee, Hij onderscheidt heel nauwkeurig de in 't bijzonder in Nederland heerschende politieke toestanden, en als resultaat van 's Pausen belangstelling en studie klinkt het zoo klemmende vermaan : handhaaft toch uw éénheid „vóór alles, na alles, boven alles en ten koste van alles." 1) Het moet toch voor een ieder duidelijk zijn, dat dit vrome femelarij of beter gezegd ongezouten kletspraat en volksbedrog is. Zonder dat men daar duidelijke bewijzen tegen heeft moet men à priori aannemen, dat de Paus niet op de hoogte is, ja, niet kan zijn van de politieke toestanden in Nederland. Voor iemand, die in Nederland zelf dagelijks de toestanden beziet en bestudeert, valt het niet zelden moeilijk een helder inzicht te krijgen. Voor den Paus zal dit nog moeilijker wezen, zelfs al zou Zijne Heiligheid in Rome eens een paar dagen aan de studie van de Nederlandsche binnenlandsche politiek besteden. En nu zal men het wel hoogst oneerbiedig vinden, dat hierover zoo gesproken wordt. Wij meenen toch dat men zijn eerbied in de huidige omstandigheden niet beter kan uiten, dan door er op te wijzen, hoe wellicht goedmeenende, doch domme Katholieken het Pausschap in de oogen van Katholieken en niet-Katholieken tot een caricatuur en een belachelijkheid maken. En dat doen zij, die den Paus eigenschappen en vermogens toedichten, welke Hij volgens de R. K. leer niet bezit.

Over de eigenlijke kwestie nog het volgende : Een Bisschop, die over een bepaalde aangelegenheid op een bepaalde manier denkt, zal zeer gauw geneigd zijn te meenen, dat ook de Paus zich in denzelfden geest uitlaat over het onderwerp, dat door den Bisschop opzettelijk werd aangeraakt. De snelheid, waarmede de aangelegenheid behandeld wordt en het feit, dat noch door den audiëntieganger, noch door den Paus in de moedertaal gesproken wordt, maakt een verkeerd begrijpen zeer aannemelijk.

Het is noodzakelijk belangrijke uitspraken op papier te

1) „Nieuwe Haarlemsche Courant", Sept. 1932.

hebben. Eenieder die wel eens met autoriteiten onder vier oogen belangrijke aangelegenheden behandelde, acht het gewenscht, dat het besprokene, onderteekend door die autoriteit, op papier staat. Niet slechts kan men hetgeen in een vluchtig gesprek gezegd werd, later als het er op aan komt, ontkennen, doch op papier zal men genoodzaakt zijn zich duidelijk uit te spreken, zoodat vergissingen in de bedoelingen uitgesloten zijn.

In ieder geval is dit vereischte, wanneer onophoudelijk en met de sterkste bewoordingen in officieele stukken ontkend wordt, wat later iemand, hoe hoogstaand en hoe betrouwbaar deze persoon ook zij, beweert in een mondeling gesprek te hebben gehoord.

Hoe gemakkelijk kan men elkander verkeerd begrijpen.

In het licht van de officieele uitspraken der Pausen en van de traditie der Kerk, is het zelfs voor de hand liggend, dat datgene, wat door den toenmaligen Bisschop van Haarlem verstaan werd als slaande op de politieke éénheid, feitelijk door den Paus niet anders was bedoeld dan als een godsdienstige éénheid. Maar welke Roomsch Katholiek zou durven beweren, dat de Katholieken hun godsdienstige éénheid niet zouden moeten bewaren ?

Wanneer de algemeene leer der Kerk was (een absurde veronderstelling overigens !), dat de Katholieken van elk land zich in één gevestigde staatkundige Katholieke partij moesten vereenigen, dan zou het zeer goed denkbaar zijn, dat de Paus in één door Hem onderteekend en gezegeld schrijven, dispensatie van deze verplichting zou geven. Maar nu omgekeerd de leer der Kerk juist is, dat de Kerk zich als zoodanig buiten partijaangelegenheden moet houden, nu is het moeilijk te veronderstellen, dat de Paus aan Nederland, waarvan de Paus de toestanden toch niet zoo bijster goed zal kennen, niet een dispensatie, doch een zwaardere verplichting dan elders gaat opleggen en dit niet eens in een ernstig en officieel stuk, doch mondeling aan één der Nederlandsche Bisschoppen op een vluchtige audiëntie. En dan zou deze ver-

plichting nog wel zijn „avant tout, après tout, surtout et à tout prix ; voor alles, na alles, boven alles en tot elken prijs."

Dit laatste is een bewijs te meer, dat de Paus over de éénheid der Katholieken sprekende, niet de politieke éénheid bedoelde. Wanneer men, zooals de propagandisten, redenaars, vrijgestelden en tutti quanti, onder deze éénheid een politieke éénheid in de gevestigde politieke Staatspartij verstaat, dan durft men Z. H. den Paus een dwaasheid in den mond leggen. Laten al die R. K. Staatspartij-ers, die den mond zoo vol hebben van eerbied en aanhankelijkheid jegens den Paus, dit toch wel bedenken.

Wanneer men deze woorden in hun letterlijke beteekenis neemt, zooals ze tot ergernis van velen (die echter niet spreken durven, daar ze anders voor niet goed Katholiek worden aangezien !) steeds maar weer ten gunste van de R. K. Staatspartij werden uitgegalmd, wil dat zeggen, dat, wanneer tengevolge van een geforceerde politieke éénheid de godsdienstige éénheid teloor zou gaan (lang niet denkbeeldig !), deze politieke éénheid ten koste van de godsdienstige éénheid („voor alles") bewaard zou moeten worden.

Dat zou verder willen zeggen, dat, zoo er groote en ernstige fouten in de R. K. Staatspartij gemaakt werden (toch zeker niet absoluut onmogelijk !) of, zoo door listen vrijmetselaars of minderwaardige individuen macht in deze partij zouden krijgen (toch zeker niet absoluut onmogelijk !) wij toch onzen steun aan de R. K. Staatspartij zouden moeten geven („na alles en boven alles"). Ten slotte zou dit willen zeggen, dat wanneer er een partij of beweging zou ontstaan, welke zoowel voor Vaderland als Kerk groote verwachtingen biedt, welke idealen zal kunnen vervullen, waar de gevestigde R. K. Staatspartij nog nooit aan heeft kunnen denken, wij toch verplicht zouden zijn onze stem en onzen steun aan de R. K. Staatspartij te geven („tot elken prijs").

Dat zijn de beweringen, welke volgens de propagandisten der R. K. Staatspartij de H. Vader gedaan zou hebben !

Men zal wel met de uitvlucht komen, dat ge dat niet in die

mate letterlijk moet nemen. Maar, als men dat niet letterlijk moet nemen, wat heeft het dan nog voor zin dezen tekst steeds maar op propaganda-vergaderingen voor de R. K. Staatspartij te gebruiken! Wij zijn dan toch even ver als vroeger, d.w.z. vrij in het bepalen of we al dan niet en hoe we zullen stemmen.

Het beroep op de pauselijke uitspraak moet kortweg als „volksverlakkerij" betiteld worden. Wanneer dat „alles" geen „alles" meer beteekent, dan is er met geen enkel recht uit te distilleeren, dat een Katholiek verplicht zou zijn op No. 1 van de lijst der gevestigde R. K. Staatspartij te stemmen.

Om al de hierboven aangegeven redenen kunnen en mogen wij hetgeen door Z. H. den Paus aan wijlen Mgr. Aengenent over de éénheid der Katholieken in Nederland gezegd werd, niet anders verstaan dan als slaande op de godsdienstige éénheid der Katholieken. Slechts in zooverre zou de Paus over een politieke éénheid gesproken kunnen hebben, waar het eigenlijk geen politieke vraagstukken betreft, zooals bijv. het recht van zijn kerkelijke plichten te mogen vervullen en het recht der Ouders hun kinderen desgewenscht op bijzondere scholen te laten opvoeden.

Verder verplicht dit tot niets.

De Katholieken moeten één lijn trekken, wanneer godsdienst en zedelijke beginselen er mede gemoeid zijn. Eenheid van de politieke partij, die R. K. Staatspartij heet, waarborgt zooals uit de feiten blijkt, nog allerminst de principiëele eenheid.

Hij die van den anderen kant zegt dat Zwart Front een aanslag pleegt op de politieke eenheid der katholieken als zoodanig, weet niet wat hij, als katholiek, onder „politieke eenheid" heeft te verstaan.

Wat is dan die „politieke eenheid", waaraan de katholieken in geweten verplicht zijn vast te houden? Dat is: „het eendere en eendrachtig oordeelen en optreden inzake politiek WAAR DEZE HET TERREIN VAN DEN GODSDIENST RAAKT."

Dat en dat alleen is de juiste omschrijving van die „politieke eenheid", waarmee, als slagwoord, zoo gedachteloos wordt geschermd.

Welnu, deze politieke eenheid, die een gewetenskwestie is, laten wij onzen katholieken kameraden volkomen onaangetast. Niet slechts willen wij op die „politieke eenheid" van hen geen aanslag plegen, doch wij zijn bereid hen die te waarborgen. En in elk geval zal die politieke eenheid beter gewaarborgd zijn bij een corporatief fascistisch staatsbestel op christelijken grondslag, zooals Zwart Front zich ten doel stelt, dan bij de machtelooze R. K. Staatspartij, die het eender en eendrachtig oordeelen en handelen der katholieken op religieus-politiek gebied volstrekt niet heeft gewaarborgd. Die deze eenheid heeft verstoord op gebied van huwelijkswetgeving, begrafeniswet, processieverbod, Indisch Reglement, Vaticaansch Gezantschap, e.d.m. En niet slechts zal het fascisme die eenheid niet verstoren, doch waar de katholieke politieke partijen in gebreke zijn gebleven, zal het fascisme recht doen ten gerieve van die eenheid.

Juist het fascisme en alleen het fascisme is synthese. Alleen het fascisme maakt een eind aan alle onnoodige verdeeldheid en verscheurdheid in den boezem van ons eigen volk.

Overigens is dit de eenige wijze waarop van staatswege hier eenigen waarborg kan worden verschaft. De voornaamste waarborg moet de Kerk zelf zich verschaffen, nl. in de godsdienstige opvoeding harer leden, waarin zij volkomen ongehinderd en vrij gelaten zal worden door het fascisme van Zwart Front, dat ten deze overeenkomt met het fascisme van Mussolini.

Op een gewetensplicht, de R. K. Staatspartij te steunen, kunnen de hier boven besproken woorden van Z. H. den Paus in geen geval slaan.

Prof. Verhaar schreef in „Het Schild" een duidelijk artikel over „Het geestelijk gezag in de Kerk". Doch als de practijk niet aan deze theorie beantwoordt, schieten we er niets mede op. In dezelfde aflevering vinden we elders het

bewijs, dat deze professor het wel aardig te zeggen weet, doch dat hij in deze zijn kennis niet weet toe te passen. Voor hem toch „is het een raadsel, hoe dezulken (d.i. zij, die niet als makke schapen op No. 1 van lijst 25 der R. K. Staatspartij stemmen) dit voor God en hun geweten kunnen verantwoorden." 1)

Een aandachtig lezen van de pauselijke uitspraken zou wellicht nuttiger zijn dan het houden van allerlei interessante, doch overigens speculatieve beschouwingen.

Een andere uiting van stompzinnigheid in den laatsten verkiezingstijd is de volgende uitdrukking op een propagandavergadering in Rotterdam, van Kapelaan Drost (voor allerlei soorten vergaderingen als spreker verkrijgbaar!) waar hij naast den heer Goseling, ten bate van „het zaakje" optrad en onder anderen onzin ook zeide : „Ik ben nog steeds lid van de R. K. Staatspartij om de eenvoudige reden, dat ik nog steeds Katholiek ben." 2) Wat een norm van Katholicisme. Te min om er een woord aan vuil te maken.

En deze Kapelaan eindigde een andermaal zijn betoog met

„Wij willen het heil van de maatschappij
Door de Roomsch-Katholieke Staatspartij.
Een man in de ontreddering
Is onze man, is Goseling.
Wij wilden, dat het als storm door de straten ging
Wij wilden, dat het als een licht aan den Hemel hing
Stemt Goseling, stemt Goseling."

Het is toch wel een beschamend voorbeeld voor Roomsch Katholieke Volksgenooten, dat een R. K. Geestelijke zich tot het uitkramen van dergelijke onzin kan verlagen.

Mr. Bomans zei nog bij de laatste verkiezingen dat „de R. K. Staatspartij is de partij van God." Hij vreesde voor de zielen der dissidenten. „Hun geloof komt in gevaar. Ik werk dag en nacht voor deze verkiezingen"; hij heeft „de voldoe-

1) „Het Schild", 10 April 1933.

2) Zie „De Maasbode" ochtendblad, 8 April 1933, pag. 3.

ning, dat hij zielen behouden heeft voor hun eigen heil en zaligheid." En zijn zalvend betoog eindigde hij met de Graalgroet, als leuze voor de komende 4 jaren der R. K. Staatspartij: „Excelsior ! Alleluja ! Vooruit !"

Intusschen wordt in de R. K. Staatspartijpers maar over den heer Bomans gezwegen. Door toevallige omstandigheden is van den Heer Bomans al te veel bekend gemaakt en de R. K. Staatspartij voelt zich gecompromitteerd.

Een zweep met driedubbele knoopen is te zacht om het huichelend gespuis, dat de godsdienst voor zijn politieke kraam gebruikt, tot zwijgen te brengen.

Intusschen wordt door de partijdemagogen van al deze woorden handig gebruik gemaakt om het goede volk zand in de oogen te strooien. Een mooie pauselijke, bisschoppelijke of priesterlijke wimpel op hun mestschuit zal de menschen er wel van afhouden te onderzoeken, wat voor lading door deze vlag gedekt wordt.

Zoo wordt de politiek der R. K. Staatspartij gevoerd onder de beschutting van Kerkelijke Hoogwaardigheidsbekleeders.

Zoo wordt de godsdienst tot een dweil gemaakt, waaraan de R. K. politici hun bemodderde, vuile schoenen schoon vegen.

Op straat, in vergadering, door de radio, op den kansel, hoort ge voortaan niets meer dan „Stemt Roomsch, omdat ge Roomsch zijt" waarbij duidelijk te kennen wordt gegeven, dat onder dit Roomsch stemmen alleen verstaan wordt het op den stemdag rood maken van het gaatje (o, koninklijke daad !) vóór No. 1 van de lijst der R. K. Staatspartij.

In Februari 1934 werd door den Aartsbisschop en de Bisschoppen van Nederland een herderlijk schrijven uitgevaardigd over fascisme en nationaal-socialisme.

Op zich is het ons geoorloofd dit Mandement achteloos

voorbij te gaan, waar onze beweging gesticht is na het Vastenmandement nl. 5 Mei 1934. Dit kan dus moeilijk onze beweging op het oog hebben.

Het is dus ten eenemale misplaatst dit mandement tegen ons uit te spelen.

Maar niettemin willen we in het kort dit propagandageschrift van de R. K. Staatspartij even ontleden.

Dit mandement bestaat uit twee gedeelten.

Het eerste is leerstellig en daarin wordt met name het staatsabsolutisme veroordeeld.

Wij zijn de meest felle tegenstanders van het staatsabsolutisme, zooals uit al onze geschriften, uit geheel de actie van Zwart Front, kan blijken. Staatsabsolutistisch is de N. S. B.

Staatsabsolutisch in de practijk is de huidige partijenstaat, waarin de R. K. Staatspartij de boventoon voert.

Er wordt gezegd dat „de Katholieke Kerk verlangt van iederen bestuursvorm, dat deze niet geleid wordt door beginselen die de rechten door God aan de Kerk geschonken en de natuurlijke rechten van iederen mensch in gevaar brengen."

Wij noodigen eenieder uit aan te toonen of er een of ander beginsel van Zwart Front is, dat met deze eisch in botsing komt, maar wanneer men dat niet kan, heeft men dan ook te zwijgen en niet door woordverdraaiing, door valsch citeeren, door lasterpraat van R. K. Staatspartijzijde ons aan te vallen.

Onze beweging is tegen materialisme, atheisme en staat daar tegenover op positief christelijken grondslag en erkent de rechten van de Kerk.

Het tweede gedeelte van het Mandement spreekt over de bijzondere verhoudingen in ons land. En dan wordt ter verdediging van de R. K. Staatspartij gezegd dat er aan de verschillende fascistische of nationaal-socialistische stroomingen (die toen nog over een kam geschoren werden, alsof dit hetzelfde zou zijn) gevaren verbonden zijn.

Wij zijn de laatsten om het te ontkennen. Overal zijn ge-

varen aan verbonden. Het leven is nu eenmaal een strijd. Maar wanneer het over gevaren gaat, moeten we er toch voor alles op wijzen, dat zooals in feite gebleken is de allergrootste gevaren aan een R. K. Staatspartij verbonden zijn.

De R. K. Staatspartij weet niet datgene te bewerkstelligen, waarvan de katholieke volksgenooten eenparig de vervulling moeten verlangen. De R. K. Staatspartij blijkt niet de zedelijke verwording van ons volk tegen te kunnen houden. Naarmate de macht der R. K. Staatspartij groeide, bleek ook de immoraliteit der bevolking te groeien.

In ieder geval bewijst dit, dat het bestaan de R. K. Staatspartij niet waarborgt, dat er geen gevaren te duchten zijn. De gevaren der fascistische en nationaal-socialistische beweging zouden zijn : het staatsabsolutisme, dat de leiders geen leiders zullen blijven, dat menschen, die de R. K. levensbeschouwing niet deelen, de rechten der Kerk niet zullen waarborgen.

Dit alles mag gelden voor het nationaal-socialisme, niet echter voor het Nederl. Volksfascisme Zwart Front, hetwelk principieel tegen staatsabsolutisme is, en waarvan, onverschillig wie ook de leider is, deze gebonden is aan de beginselen.

Volgens demo-liberaal beginsel is iets waar, omdat 50 plus 1 voor iets stemt; volgens nationaal-socialistisch beginsel is iets waar omdat de Leider het wil; volgens fascistisch beginsel is iets waar, goed en juist, omdat en in zoover de Leider handelt in overeenstemming met de beginselen, met de natuur der dingen, met de christelijke zedeleer.

Aan het slot van het Vastenmandement staat, dat aansluiting bij of actie voor fascistische of nationaal-socialistische beweging verboden is aan „onze priesters en geestelijke personen, aan leden van kerk- en armbesturen, aan leiders van katholieke organisaties of katholieke instellingen, alsook aan degenen, die in ons katholiek onderwijs werkzaam zijn, voor zoover aan de bisschoppelijke rechtsmacht onderworpen."

Hieruit blijkt, dat hier van een algemeen verbod geen

sprake is. Wanneer het Episcopaat overtuigd was, dat een beweging in zich onchristelijk is, dan heeft het 't recht om niet alleen voor priesters, kerkmeesters en onderwijzers het lidmaatschap te verbieden, doch aan alle R. K. volksgenooten. Overigens zijn we er volkomen zeker van, dat dit op redelijke gronden niet ten opzichte van Zwart Front gedaan zal worden, omdat men niet één onchristelijk beginsel kan aanwijzen.

Ten slotte: de geschiedenis heeft ons geleerd, dat, hoezeer het ook te betreuren is, ook allerlei geestelijke autoriteiten krampachtig alles, tot zelfs het ongeoorloofde, gebruiken om een groeiende strooming, welke het huidige verloopen stelsel vernietigen zal, tegen te houden. Doch wanneer deze beweging aan de macht is en zij niet indruischt tegen de rechtmatige eischen der Kerk, de geestelijkheid zelf weder het eerste, niet alleen zich zal onderwerpen aan den nieuwen staat, doch zelfs in een ander uiterste kan vervallen, nl. de kerk in dienst te stellen van den nieuw gevestigden staat. Vele geestelijken hebben zich bij den opmarsch van Mussolini verzet; thans putten de hoogste kerkelijke autoriteiten zich uit in loftuitingen over het bestuur. En bij den oorlog Italië-Abessinië, hebben Kardinalen en heeft het geheele Episcopaat in tientallen mandementen ten overstaan van hun geloovigen verklaard, hoe zij het eens waren met de genomen maatregelen, hoe de Duce recht had en allen te luisteren hadden naar den weg, die door hem gewezen werd. Zij spoorden de menschen met aandrang aan toch veel te offeren aan den Staat,, waarbij velen het voorbeeld gaven door hun kostbaar gouden Bisschopskruis en ring af te staan en allen werden vooral aangespoord om te bidden, opdat de Heer der Heerscharen aan Italië de overwinning zou geven.

Wij wijzen op dit alles niet om hierop te smalen, doch alleen om te doen gevoelen, hoe men, wanneer vele geestelijken het thans opnemen voor een R. K. Staatspartij, dit niet al te zwaar moet opvatten en bedenken moet, dat, wanneer geen enkel met Christendom en Kerk strijdend beginsel aan te wijzen is, men hun waarschuwingen, wanneer zij zich niet

op hun eigen, geestelijk terrein bewegen, niet al te ernstig moet nemen.

Intusschen doet een dergelijk misbruik van geestelijke macht ten bate van een bepaalde politieke partij veel kwaad.

Want op een sluwe wijze weet de santekraam der R. K. Staatspartij dit uit te spelen.

Naar aanleiding van bovengenoemd Vastenmandement schreef de handige partijvoorzitter, Mr. Goseling o.m. het volgende :

„De Bisschoppen van Nederland hebben hun stem verheven, om richting te wijzen en leiding te geven te midden van de verwarring in de geesten, welke de „nieuwe stelsels", aangeduid als fascisme en nationaal-socialisme, ook in ons vaderland veroorzaken en verscherpen...

Daardoor is tevens de houding bepaald, welke de partijleiding, maar ook ieder, die in de partij eenige leiding heeft te geven, in verband met het herderlijk schrijven innemen moet. Zelfs de schijn moet worden vermeden, dat het als politiek hulpmiddel wordt gebruikt. Eerbiedige terughoudendheid is plicht. Het gaat om een hoogst ernstige zaak, waarvoor wij geen verantwoordelijkheid dragen kunnen en mogen. De Bisschoppen stellen de Hun toevertrouwde geloovigen tegenover God en het eigen geweten. Zij het in milden vorm, prenten Zij hen, die ondanks Hun waarschuwend woord meenen eigen inzichten te moeten doordrijven, met den grootsten nadruk in, dat zij een zware verantwoordelijkheid op zich laden en dat zij zich tegenover God en hun geweten hebben te verantwoorden over hun kortzichtige roekeloosheid. Daarbij past het ons terug te treden. Wij herhalen wat wij reeds eerder, ook in den verkiezingsstrijd zeiden : wij binden geen gewetens omdat wij ze niet ontbinden kunnen. Als Gods stem in het eigen geweten moet worden gehoord, zwijgen wij.

Maar wat wij wel mogen en moeten doen, — besluit de partijvoorzitter — dat is uit het feit van het verschijnen en uit den inhoud van den brief lessen trekken voor ons eigen werk."

Dit zegt dezelfde instantie die eerst alle mogelijke moeite heeft in het werk gesteld om een zoo officieel mogelijke uitspraak van het Episcopaat te verkrijgen, ten steun in hun strijd tegen het fascisme.

Nu wasschen zij hun handen in onschuld. Nu zeggen zij: „Van dat stuk aanvaarden wij de verantwoordelijkheid niet!"

Zij hebben het Episcopaat erin laten loopen. Maar dat zij daarna nog de farizeesche brutaliteit zouden hebben om, voor wat hen betreft, het Episcopaat te verloochenen, dat Episcopaat toe te voegen: „Wij deelen de verantwoordelijkheid van uw daad niet, waartoe wij zelf u hebben aangespoord!" dat is toch een toppunt!

Overigens moeten wij met blijdschap erkennen, dat in een latere brief der Bisschoppen, waarin in felle mate stelling wordt genomen tegen de onchristelijke N. S. B., ondanks het feit, dat de N. S. B. zelve zoo gaarne de termen nationaal-socialisme en fascisme door elkaar gooit, blijkbaar onderscheid wordt gemaakt tusschen nationaal-socialisme en fascisme.

De oorzaak van het feit, dat dit onderscheid in het vastenmandement van 1934 niet gemaakt werd, moet dan ook geweten worden aan de dooreenhaspeling van deze termen door de N. S. B. en van den anderen kant doordat de toenmalige A. N. F. B. niet voldoende wees op de principiële verschillen tusschen fascisme en nationaal-socialisme.

In een glasheldere uiteenzetting over de inmenging van de Kerk in politicis, kan men in de door de hoogste kerkelijke autoriteiten aanbevolen „Dictionnaire apologétique de la Foi catholique" (fasc. XIX, kolom 114) lezen:

„De onafhankelijkheid van den Staat en van de christelijke burgers op zuiver politiek terrein is een vaststaande leer, welke in de encycliek Immortale Dei afgekondigd werd en welke op loyale wijze beschermd moet worden.

Welnu, deze leer zou onwezenlijk en illusoir worden, wan-

neer men zoover ging, dat men aan de Kerk het recht toekende, een voorschrift van stricte gehoorzaamheid aan de geloovigen te kunnen opleggen in betrekking tot elke politieke aangelegenheid, waarover de Paus van Rome zou oordeelen, dat het welzijn van den godsdienst en van de zielen er bij betrokken zou zijn. Er is geen politieke aangelegenheid van eenige beteekenis, vooral in een democratisch bestuur, welke niet zijn weerslag heeft op het belang van den godsdienst en der zielen... Zoover de indirecte macht uitstrekken, zou gelijk staan aan het bij de Katholieken onderdrukken van de rechtmatige onafhankelijkheid voor wat hun gedrag op het specifiek tijdelijke en politieke terrein betreft. Dat zou van de Pausen een geweldige aanmatiging zijn, welke zij steeds afgewezen hebben." 1)

En Kardinaal Bourne, Aartsbisschop van Westminster, zei kort samengevat in een redevoering, welke hij te Londen hield:

„De Kerk heeft nooit verklaard, dat zij een exclusieve leer bezit ten opzichte van politieke partijen. De Kerk heeft meegewerkt tot het gemeenschappelijke welzijn, met de verschillende politieke partijen der wereld, terwijl de politieke partijen

---

1) „L'Indépendance de l'Etat et des citoyens chrétiens dans le domaine purement politique est une doctrine certaine proclamée par l'Encyclique Immortale Dei et qui doit être loyalement sauvegardée. Or cette doctrine deviendrait irréelle et illusoire si l'on allait jusqu'a reconnaitre à l'Eglise le droit d'imposer aux fidèles un précepte de stricte obéissance à propos de toute affaire politique où le Pontife romain jugerait que le bien de la religion et des âmes te trouverait intéressé. Il n'est pas une affaire politique de quelque importance qui, surtout dans un régime démocratique, n'ait son contre-coup sur l'intérêt de la religion et des âmes!... Etendre ainsi le pouvoir indirect équivaudrait à supprimer, pour les catholiques, l'indépendance légitime de leur conduite dans le domaine spécifiquement temporel et politique. Ce serait attribuer aux Pontifes romains une prétention enorme, qu'ils ont toujours répudiée..."

onder elkander konden verschillen. Haar taak is het om de zedenwet te verklaren, om de waarheid des geloofs te onderrichten en om den weg naar de eeuwige gelukzaligheid te wijzen. De Kerk heeft zich nooit aangematigd om rechtstreeks zich met de partij-politiek bezig te houden."

Uit dit alles concludeert hij, dat eenieder vrij is om mede te werken aan het gemeenschappelijk welzijn, in die partij, naar welke zijn eigen geweten hem dringt.

Toch heeft zij zeer bepaalde, goed omschreven beginselen, die aan een katholiek, die trouw is aan zijn Kerk, niet veroorloven, te behooren tot een partij, die een leer propageert en onderwijst, welke in strijd is met die van de Katholieke Kerk.

Daarna komend tot een practisch voorbeeld, voegde hij er aan toe, dat hij het voor een groote fout houdt, dat de labourpartij zich socialistische partij noemt of noemen laat. Arbeid is heel iets anders dan socialisme....

Wanneer men over socialisme spreekt, is het noodig te begrijpen wat men met dit woord bedoelt te zeggen. Als men er mede bedoelt: sociale vooruitgang en hervorming, dan zijn het ongetwijfeld prachtige en zeer noodzakelijke dingen. Maar een zaak, die men niet vergeten mag, is, dat er ook nog een socialisme bestaat, dat door de Kerk veroordeeld is.

De klassenstrijd is in strijd met het Christendom, dat vanaf zijn oorsprong getracht heeft om al de verschillende sociale klassen te vereenigen, en nooit om te verdeelen. (Cf. La Corrispondenza, 11 Febr. 1925).

Hij concludeert derhalve, dat „eenieder vrij is om mede te werken aan het gemeenschappelijk welzijn, in die partij welke hij moge verkiezen volgens de zuiverheid van zijn geweten; maar nooit mag de politieke werkzaamheid een spel van partijen worden: deze zij integendeel steeds een krachtige samenwerking van allen tot het gemeenschappelijk welzijn." 1)

1) Samenvatting van La Civilta Cattolica, Anno 76, 1925, pag. 428—429.

Wanneer geestelijken in een bepaalde beweging of in een bepaalde politieke partij theorieën zien verkondigd of daden verricht, welke duidelijk en nawijsbaar in strijd zijn met de christelijke leer of met de gerechtvaardigde eischen der Kerk, dan hebben zij het volste recht een dergelijke partij of beweging als gevaarlijk voor de Kerk te signaleeren. Hun macht kan echter onmogelijk zoover gaan, dat zij als kerkelijke autoriteit de propagandisten worden van één bepaalde politieke partij met uitsluiting van elke andere partij of beweging. Dat zou gelijk zijn aan het onderdrukken „bij de Katholieken van de rechtmatige onafhankelijkheid voor wat hun gedrag op het specifiek tijdelijke en politieke terrein betreft.'

Men schermt nog al eens graag met enkele woorden, die de H. Ignatius van Antiochië in zijn tijd gezegd zou hebben nl. „Nihil sine Episcopo, Niets zonder den Bisschop." Niets zouden we mogen doen zonder den Bisschop.

Shakespeare zegt ergens, dat de duivel nog wel kans ziet om voor zijn doeleinden uit de H. Schrift te citeeren. Wanneer men een tekst uit het verband rukt, kan het gesprokene of geschrevene zeer gemakkelijk voor de meest uiteenloopende meeningen geciteerd worden. Zoo pleit bijv. deze tekst van den H. Ignatius van Antiochië, wanneer men hem in het verband ziet, juist tegen de propagandisten van clericale inmenging. Volledig toch luidt de tekst „Separim ab episcopo nemo quidquam faciat coram quae ad Ecclesiam pertinent." „Niemand moet voor datgene, wat tot het terrein der Kerk behoort, iets zonder den Bisschop doen." Dat is precies het tegenovergestelde van wat de aanbidders der R. K. Staatspartij ten gunste van hun afgod er uit distilleeren.

Wanneer een Bisschop een bepaalde partij of beweging in geweten verbiedt, moet, opdat dit gebod geldig zij, deze partij of beweging in strijd zijn met natuurwet, goddelijke of kerkelijke wetten. Wanneer een partij bijv. de haat tegen alle volkeren of den klassenstrijd in haar program heeft staan, dan zal de Kerk zich daar niet mede kunnen vereenigen en verklaren, dat een Katholiek van dergelijke partijen geen lid

mag zijn, zoolang zij metterdaad dit programmapunt behouden.

Het feit echter, dat een bepaalde beweging of partij aan een gevestigde Katholieke Staatspartij afbreuk zal doen, kan niet voldoende zijn om te verbieden, lid te worden van een dergelijke partij of beweging. Wanneer de Bisschop hieraangaande toch iets aanraadt of ergens toe vermaant, dan moet, zooals naar iederen raad van een ernstig mensch, naar de beweegreden en gronden gezien worden. Ziet men na ernstige overweging de gegrondheid van een dergelijken raad niet in, dan heeft men het volste recht zijn eigen gang te gaan. Trouwens uit het feit, dat slechts een wensch wordt geopenbaard, of een raad wordt gegeven, zij het niet zelden op zeer krachtige en somstijds op zeer verderfelijke manier, geeft voldoende, voor iemand, die dit nog niet zou weten, te kennen, dat men niet in geweten gebonden wordt.

Wanneer wij dus onzen steun niet aan de R. K. Staatspartij geven, wil dat niet zeggen, dat wij iets tegen de Kerk hebben; het wil alleen zeggen, dat wij geen vertrouwen hebben in den Heer Goseling, in den wel goedzakkigen, doch in politicis onbekwamen Heer Aalberse en bovenal geen vertrouwen hebben in het partijensysteem van „vriend en vriendjesmaat".

Datgene, wat hier over bisschoppelijke inmenging in politieke zaken gezegd is, geldt in nog sterkere mate voor de lagere clerus.

Steeds vinden geestelijken weder een gelegenheid, zich als geestelijken met de politiek te bemoeien. Onder het voorwendsel van indirect belang voor den godsdienst, meent men steeds een reden te hebben zich met louter politieke aangelegenheden te bemoeien.

De Bisschop van Straatsburg had hierover een ander, gezonder inzicht. Hij maakte voor zijn priesters, die zich met politieke zaken wilden bezig houden, zeer juiste bepalingen.

Met nadruk werd er door hem op gewezen, dat de priester, die zich geroepen voelde om zich op politiek terrein te begeven „wel moest bedenken, dat hij niet officieel door de Kerk gezonden werd en dat hij dus geen mandataris of woordvoerder der Kerk was. De priester moet zich wel bewust zijn, dat de door hem ten opzichte van de partijpolitiek gegeven aanwijzingen, geboden of aanbevelingen geen beslissende kracht hebben. Deze zijn voor het geweten der geloovigen bindend in zooverre deze duidelijk en nawijsbaar betrekking hebben op de goddelijke voorschriften en raadgevingen, op formeele wetten of de door de daartoe bevoegd zijnde organen der Kerk op nadrukkelijke wijze goedgekeurde uitingen... 1).

En de Aartsbisschop van Erlan wendde zich kort geleden op de volgende wijze tegen de politieke deelname van geestelijken.

„Een aan politiek doende geestelijkheid richt scheidsmuren op tusschen de Katholieke Kerk en tusschen de geloovigen, die andere partijen als de desbetreffende geestelijke aanhangen.

De christelijke-katholieke gedachte moet, zonder dat het er aan afdoet welke partij men toegedaan is, zoowel in het staatsgezag als ook in de zedelijke opvoeding van het volk tot uitdrukking komen." 2)

Paus Leo XIII zei nadrukkelijk : „Vooral de geestelijken zullen de Katholieke actie van de politiek gescheiden houden. En inderdaad, zij moeten de godsdienstige belangen van het geheele volk behartigen; daarom past het hun geenszins voor een politieke partij te ijveren, zoodat zij in den politieken strijd de waardigheid hunner bediening in het gedrang brengen en tot een noodlottige verwarring aanleiding geven, welke de aanhangers der andere partijen afzijdig zou moeten maken van den godsdienst." (Cum Multa).

---

1) Brief van den Bisschop van Straatsburg, afgedrukt in „La Croix", 1 November 1931.

2) Schönere Zukunft 11 Febr. 1934.

Paus Pius XI schreef naar den Aartsbisschop van Kovno en aan 't Episcopaat van Lithauen: „Het is vooral de taak van de geestelijkheid om de katholieke actie van de politiek te scheiden ; want, belast zijnde met de geestelijke belangen van het geheele volk te behartigen, past het heelemaal niet om zich aan een of andere partij te binden. Hij moet integendeel er voor waken dat de waardigheid van zijn ambt niet gecompromitteerd wordt temidden van de partij-conflicten en vermijden, dat politieke tegenstanders door een ongelukkige verleiding zich van den godsdienst verwijderen. Laat men toch al deze voorschriften naleven en de katholieke actie zal niets te lijden hebben." (Brief Peculiari quadam).

De priester kan niet onverschillig zijn voor de politiek, welke in zijn land gevoerd wordt. Hij mag als elke andere burger van zijn rechten gebruik maken. Het beste echter zal een priester zijn land van dienst kunnen zijn door zijn priesterambt, zijn „ministerium" zoo goed mogelijk te vervullen. Het is zijn plicht op misstanden te wijzen; nooit echter heeft hij het recht de geestelijke goederen, waarover hij te beschikken heeft, te misbruiken voor partij-politieke doeleinden.

In het algemeen (en in het bijzonder geldt dit voor de parochiegeestelijken) zal het plicht zijn zich van de propaganda voor één bepaalde politieke partij te onthouden. In de oogen der Katholieken is de priester altijd priester. Deze zal gemakkelijk den indruk wekken dat de partij, welke hij de juiste acht, ook absoluut zeker in de oogen van God de juiste zal wezen, waarom hij de geloovigen min of meer in geweten zal verplichten die bepaalde partij te steunen.

En dit is een onduldbaar misbruik maken van den godsdienst.

Wat zou de wereld mooier zijn, als de geestelijken zich beperkten tot hun eigen terrein en in plaats van zich met alles, (en bij voorkeur met de politiek) te bemoeien, zich beijverden de menschen te doordringen van den christelijken geest d.w.z. van rechtvaardigheid en liefde.

„Druk hun op het hart, dat zij aan machthebbers en

overheden onderdanig moeten zijn, gehoorzaam en bereid tot ieder goed werk" (Titus 2, 1). Toen wij nog catechismus-onderricht ontvingen, is ons voorgehouden, dat wanneer wij een priester en de Koningin zouden ontmoeten, wij eerst den priester zouden moeten gaan groeten en dan pas de Koningin en wanneer zoowel de priester als de Koningin ons een gebod zouden geven, wij op de eerste plaats naar den priester zouden moeten luisteren en dan pas naar de Koningin. Kijk, dat was bepaald geen opwekking tot eerbied voor het koninklijk gezag! Bovendien is het misleidend, want ofschoon in zuiver kerkelijke aangelegenheden de Paus, de Bisschop en zelfs iedere priester voor den Katholiek hooger staat dan de Koningin, is van den anderen kant de Koningin en zelfs de laagste van Hare ambtenaren hooger dan een priester, Bisschop of Paus wanneer het de staatkundige of disciplinaire maatregelen van het land betreft.

Wanneer een priester zich buiten zijn eigen terrein begeeft, staat hij even fel aan critiek bloot als elk ander.

Er is een streving, bijzonder onder jonge kapelaans, zich met allerlei democratische leuzen op te houden. Zij hebben op het Seminarie van de eerste beginselen der politiek zelfs nooit gehoord. Over sociologische vraagstukken hebben zij vluchtig vele (dikwijls onbewezen) stellingen in het hoofd geprent. Van een ernstige bewerking der studiestof is bij slechts een enkeling sprake.

Op 23- of 24-jarigen leeftijd worden zij priester gewijd. Tot dan was elken dag hun boterham gesmeerd, vanuit de kerkekas werd hun studie betaald, zorgen hebben zij practisch in het geheel niet gekend. Dan worden zij kapelaan. Van nu af worden zij overal bijgehaald. Van de meest uiteenloopende vereenigingen worden zij adviseur. In de meest uiteenloopende aangelegenheden wordt hun raad ingewonnen. Is het wonder, dat zij eenigszins over het paard getild worden en meenen, dat zij een „scientia infusa" gekregen hebben, welke

het hun mogelijk maakt zonder eenige studie, aanleg of ervaring, over allerlei zaken hun raad en voorlichting te geven?

Zij gevoelen zich daarbij immuun voor critiek wegens hun priesterschap. Zij zijn, daar zij een eigen met moeite verworven inzicht missen, zeer ontvankelijk voor allerlei dwaze denkbeelden. Zoo worden zij tevens de oorzaak, dat vele jeugdvereenigingen dezelfde slappe, pacifistische, verkeerde democratische geest gaan ademen.

Volgens de opvatting van vele Katholieken had tot heden de R. K. Staatspartij een aureool van heiligheid om zich heen. Het betaamde den goeden Katholiek met wierook naar de R. K. Staatspartij te zwaaien en het „Heilig, heilig, heilig" toe te roepen, want hetgeen de R. K. Staatspartij deed was Gods Wil en degene, die niet op de R. K. Staatspartij stemde, stemde tegen God.

Wij hebben in het eerste gedeelte van dit geschrift de heiligen-aureool van het hoofd der R. K. Staatspartij gerukt, daar het niet te dulden is dat politici zich kerkelijke attributen aanmatigen.

In godslasterende spotprenten van communistische zijde wordt het herhaaldelijk voorgesteld alsof God slechts uitgedacht is om de politiek en de economie van de heerschende klasse te beschermen. Wij dulden dergelijke publicaties niet en als wij deze afbeeldingen ergens tentoongesteld zien, dan zullen wij niet aarzelen deze te vernietigen, onverschillig of we tengevolge van een misplaatste vrijheid en gelijkheidszin, al dan niet met den strafrechter in aanraking zullen komen. Maar evenmin dulden wij, dat Roomsche lanterfanters of Roomsche partijbonzen zich van den godsdienst bedienen als van een immuun makenden schutsmantel. Ook dat is godslasterend. De beschuttende mantel moet door alle weldenkenden van het lichaam der partijheeren gerukt worden.

Daar staan zij dan, rillend van de kou.

Zij gevoelen zich altijd zoo lekker en knusjes ingebakerd in den R. K. schutsmantel en nu moeten ze daar op een rijtje gaan staan, ontdaan van de mooie sieraden, welke zij uit de kerken stalen.

Tot heden durfden wij U niet ter verantwoording roepen. Wel zei zelfs de als politiek denker al te zeer geprezen Dr. Schaepman, dat het programma der R. K. Staatspartij geen „Procrustesbed behoefde te zijn, waarop ieder zich tot zekere maat zou moeten laten uitwringen of afkappen." Maar ja, zooals er gewijde welsprekendheid is, zoo bleek er ook gewijde politiek te zijn en iemand, die zelf niet gewijd is, waagt het in dat geval meestal niet, kritiek uit te oefenen.

Maar wij hebben gezien, dat er in Rome geen H. Congregatie van buitenlandsche politiek of van oorlog bestaat en dat er aan het bisschoppelijk paleis geen departement van politieke aangelegenheden behoort te zijn.

Al die Roomsche luister van de R. K. Staatspartij is onherroepelijk heen. Wij laten ons met de mooiste woorden en de vleiendste beloften niet meer ompraten.

De kwestie is nu zuiver en duidelijk gesteld.

En wij vragen: „Wat hebt gij voor de toekomst nog aan Nederland te geven ? Is er wellicht een beweging of partij, welke in plaats van U onze sympathie moet hebben ?

Wij vragen daarbij niet, wat gij zelf ons zegt en belooft, noch wat de van U afhankelijke partij-pers over U vertelt, doch we letten op wat de werkelijkheid ons gegeven heeft en nog geven kan.

Voor wat het verleden betreft moet volmondig toegegeven worden, dat door de emancipatoren goed werk verricht is. Met gerechtigde Katholieke wenschen werd geen rekening gehouden. Het was de plicht van de Katholieken met passende middelen alles in het werk te stellen om dien misstand te doen ophouden. Zij hebben onder leiding van enkele hoogstaande menschen hun gerechtvaardigde wenschen vervuld gekregen. Onder de groote middelen, welke men meende te

moeten aanwenden, was de oprichting van een Katholieke Staatspartij. Het was wellicht ook mogelijk geweest verschillende Katholieke partijen op te richten of de bestaande partijen te dwingen de eischen der Katholieken als gerechtvaardigd te erkennen. Feit is in ieder geval, dat bij erkenning van de Katholieke rechten men niet tot oprichting van de R.K. Staatspartij zou zijn overgegaan. Wanneer dus de emancipatoren evenals wij thans, de mogelijkheid hadden gezien zonder één, slechts Katholieken omvattende, R.K. Staatspartij de blijvende inwilliging en erkenning van de Katholieke rechten te verkrijgen, dan zouden zij niet tot de stichting van een R. K. Staatspartij zijn overgegaan.

Niettemin blijft vast staan, dat we mede door de ééne R. K. Staatspartij de inwilliging van deze rechten verkregen hebben. Hulde moet er gebracht worden aan de mannen, die na veel moeiten en zorgen, dit bereikt hebben. Zij hebben goed en heilzaam werk verricht, niet slechts voor de Roomsch-Katholieken, doch voor geheel Nederland.

En nu beginnen de gezichten van de leiders der R. K. Staatspartij al op te klaren. Ziet u wel, hij moet ook tot de gevolgtrekking komen, dat er goed werk is verricht. Hij zal dus ook wel met ons de overtuiging zijn toegedaan, dat de éénheid der R. K. Staatspartij, waarop alle Katholieken te stemmen hebben, de redding van Nederland is.

Neen, mijne Heeren, gij zijt al te vlug met de gevolgtrekkingen, welke in uw voordeel schijnen.

Wij zullen en mogen U deze illusie niet laten.

Wat in het verleden smakelijk en fijn was, kan thans onsmakelijk en bedorven wezen.

Wat in het verleden goed en nuttig is geweest, kan thans slecht en doelloos zijn.

Een citroen is een uitstekende vrucht ; wanneer hij echter uitgeknepen is dan wordt hij op de mestvaalt geworpen. Een machine, welke in het verleden goede diensten verrichtte, veroudert en is aan slijtage onderhevig; na eenigen tijd wordt zij bij oud roest gesmeten. Een vlag is, wanneer zij pas ge-

kocht is, helder en scherp van kleuren; wanneer zij echter jaren lang bij regen en wind gebruikt is, dan verkleurt en verbleekt deze vlag. Er worden stukken opgezet, totdat men haar eindelijk bij de vodden werpt.

De R. K. Staatspartij is die uitgeknepen citroen, welke nu op de mestvaalt geworpen moet worden.

De R. K. Staatspartij is die verouderde en versleten machine, welke nog slechts voor oud roest geschikt is.

De R. K. Staatspartij is die verkleurde, verbleekte, gelapte vlag, welke men straks bij de vodden gooit.

Wij zijn tegenstanders van al de huidige partijklieken, die met hun geschacher het land naar den afgrond voeren. Wanneer wij echter de partijen onderling vergelijken, dan moeten wij bekennen, dat de huidige R. K. Staatspartij de meest onsympathieke partij is.

Al de andere partijen hebben tenminste nog min of meer een zelfstandige politiek. De R. K. Staatspartij echter heeft er geen of het moest zijn die van het wankelende evenwicht. Van de schoone woorden, welke op vergaderingen gesproken worden, van de mooie beloften, welke aan de souvereine kiezers gedaan worden, zullen wij geen kwaad vertellen.

Doch met woorden zijn we niet tevreden. Na de woorden begint het wezenlijke, de daad.

Op een vergadering van de Partijraad, verklaarde de Heer Aalberse met een opgetogen gezicht, dat het organisch kiesrecht, zooals dat door de fascisten gewenscht werd, niets nieuws was. Hij, de groote, roemruchte partijleider Aalberse, had reeds een vijf en twintig jaren geleden daarvoor gestreden. Het bewijs daarvoor zou zijn, dat in 1906 in de reeks „Politieke Studiën" een vertaling van een boek van Lilly verscheen onder den titel „Democratie en Kiesrecht" waarbij Mr. Aalberse een inleiding schreef, en daarin de noodzakelijkheid van een organisch kiesrecht besprak.

Woorden, woorden, woorden.... zonder daden. Want, wat deed Aalberse, de kampioen van het organisch kiesrecht, toen in 1917 het algemeen kiesrecht in onze grondwet werd

opgenomen en wat toen in 1922 het anti-christelijke algemeen vrouwenkiesrecht in de Grondwet werd vastgesteld ?

Van een verdediging van het organisch kiesrecht, heer Aalberse, is toen niets terecht gekomen !

Is het triomfantelijke beroep van Prof. Aalberse op het feit, dat hij dertig jaren geleden voor organisch kiesrecht sprak, feitelijk geen sterk bewijs, dat de R. K. Staatspartij gefaald heeft en voor ons van geenerlei waarde meer is ?

Vroeger maakte men zich er niet druk over, wanneer het Koninklijke Huis door ongure socialistische en communistische elementen werd aangevallen, thans echter, nu als een nieuwe lente de fascistische geest over de landen waait, spreekt zij in haar manifest over de souvereine rechten van het Huis van Oranje en de eigen taak van het Koningschap.

Vroeger liet men vrij door allerlei elementen het hoogste gezag ondermijnen; thans nu de fascisten het woord „gezag" op hun banieren geschreven hebben, begint ook de R. K. Staatspartij op luide wijze te schermen met „handhaving van het gezag, onderdrukking van hen, die onze grondwettelijke instellingen wenschen te benadeelen." Eenieder, die iets van de geschiedenis der R. K. Staatspartij uit de laatste jaren afweet, hoort echter luid de valsche toon, welke in deze woorden ligt.

Vroeger achtte men cumulatie van inkomsten uit openbare ambten, gelijktijdige vervulling van ambten, arbeid van gehuwde vrouwen, billijk, althans men deed geen enkele poging zich tegen deze mistoestanden te verzetten; thans nu de fascisten de publieke opinie in deze aangelegenheden wakker hebben geschud, komen de Heeren der R. K. Staatspartij met het schijnheiligste gezicht van de wereld deze voorstellen doen.

Zie je nu wel, boeren, burgers en buitenlui, dat het geen zin heeft zich bij de fascisten aan te sluiten. Wat zij aan goeds willen, wenschen wij toch ook !

De dood is intusschen in de pot der R. K. Staatspartij. Zij heeft duizenden leden, maar geen enkel interesseert zich er

voor. Op vergaderingen komt men niet. Voor de keuze van de personen is geen belangstelling.

Te Breda waren op de dag der verkiezing van een voorzitter van de 2300 leden in zijn geheel 68 aanwezigen. Candidaat Michielsen werd zoo van de 2300 stemgerechtigden met 28 stemmen tot Voorzitter gekozen ! Leve de democratie !

In Nijmegen hield de R. K. Kiesvereeniging op 21 November 1935 een ledenvergadering tot samenstelling van een nieuw bestuur. Van de ruim 4000 leden verschenen er 94. In het bestuur, bestaande uit 9 heeren, werden gekozen 4 advocaten. Wat zullen de belangen der arbeiders en middenstanders goed behartigd worden ! De Gelderlander schreef ervan: De vergadering was druk bezocht en er blijkt weer een groote politieke belangstelling op te leven. Commentaar overbodig.

Onze ooren suizen van al de mooie klanken die we gehoord hebben.

Doch onze oogen blijven zien, hoe ons land èn economisch èn sociaal èn moreel ten onder gaat.

En daarom vragen wij aan de naar quantiteit machtigste partij, wat zij gedaan heeft om ons land tegen te houden op den weg, die ten ondergang voert.

Wij vragen aan U, R. K. Staatspartij, die zich door éénheid zoo sterk weet, wat ge aan groots in deze tijden van nood gedaan hebt.

Doch dan blijft gij ons het antwoord schuldig.

Wij zien uw karakterloosheid; wij zien uw op machtsopportunisme berekend gekonkel, wij zien uw kleinheid en geniepigheid.

Wij kunnen in uw optreden van de laatste jaren niet één waarlijk grootsche daad vinden. Ge hebt er een prachtig gezegde voor gevonden om deze laffe politiek goed te praten. „In medio virtus. De deugd in het midden". Volgens de Heeren zou juist het laveeren tusschen allerlei aangelegenheden een bewijs van groote, zelfstandige politiek zijn.

Alsof het in de meeste gevallen zoo zeker is, dat de deugd in het midden ligt, alsof het onmogelijk is, dat de waarheid niet juist geheel rechts of geheel links zou kunnen liggen!

Zie me daar die volmaakte apothekers en zelfverzekerde kruideniers der R. K. Staatspartij eens aan!

Een schepje hiervan en een schepje daarvan.

Een druppeltje van dit en een druppeltje van dat.

Een toetje van dit en een toetje van dat.

En vooral „zachtjes aan, dan breekt het lijntje niet".

Dat alles gebeurt met een ernst en een waardigheid, die zij 's Zondags van de Heiligenbeelden in de Kerk hebben afgekeken.

Zij zijn de volmaakte menschen. Zij weten precies alles zoo fijn af te mikken. Men zou wenschen, dat wij deze lenigheid in de R. K. Staatspartij prezen. Doch wij verachten juist alle geflikflooi en geschacher. Van stopverf kunt ge van alles maken. Ge kunt het voor de ramen gebruiken; er velerlei speelgoed, als een pop, een ezel, een gans enz., uit kneden. Een mensch, die zich als stopverf tot alles laat kneden, is een bespottelijk en verachtelijk wezen. Voor mannen uit één stuk, ook al zijn wij het met hun handelwijzen niet eens, die blijken geven te weten wat zij willen, kunnen wij nog een zekere achting hebben. Voor een R. K. Staatspartij-er, die met de meest voordeelige leuze van den dag medegaat, hebben wij slechts verachting.

Het is begrijpelijk dat velen de Katholieken in hun politiek niet vertrouwen. Zoo bijv. in hun houding tot de socialisten. Nolens sprak over de „uiterste noodzaak"; Aalberse over de „ijzeren noodzaak".

Doch wat zeggen deze woorden van de R. K. Staatspartij? Totaal niets. Er wordt aan de R. K. Pers een tip gegeven, dat men met de socialisten samen wil gaan. Een actie van enkele weken wordt door de zeer gedienstige R. K. Pers ontplooid; met klem worden de groote voordeelen opgesomd, welke uit een samengaan met de socialisten zouden voortspruiten. Binnen veertien dagen meent Katholiek Ne-

derland, dat het zoo het beste is. En onder de kreet „God wil het" zullen we weer een stap verder gaan naar waar „de mestvaalt wacht".

De R. K. Staatspartij beweegt zich trouwens al geruimen tijd met zwaren stap op het socialistische pad.

Schijnbaar strijdt zij tegen de socialisten, in werkelijkheid werken zij reeds in vele dingen samen. Het schijnt wel of encyclieken als de Syllabus, Mirari vos, Quanta Cura, Graves de communi re totaal verouderd zijn.

Neem bijv. de christelijke leer over den eigendom. Men zou van Roomsch-Katholieken mogen verwachten, dat zij tegen misbruik van eigendom door speculanten ten strengste zullen optreden. Niets echter van dit alles. Wel echter moeten het de rustige, ordelijk beheerende bezitters, de middenstanders, de eigengeërfde boeren, en vooral de arbeiders, die nooit in dit systeem tot eigendom kunnen komen, ontgelden.

Het moderne belastingstelsel is roof van staatswege. En daar werkt op bijzondere wijze de R. K. Kamerfractie aan mede. In de veel geciteerde, doch slecht begrepen encycliek „Rerum Novarum" wordt gezegd: „De Staat handelt ongeoorloofd en onmenschelijk, wanneer hij meer dan billijk is, van het private vermogen der burgers als belasting eischt." En Paus Pius XI zegt in „Quadragesimo anno": „De Staat heeft natuurlijk niet het recht willekeurig op te treden; want steeds moet het natuurlijke recht, om privaat eigendom te bezitten en door vererving aan anderen na te laten, onaangeroerd en onaangetast blijven, want de Staat heeft niet de macht op dit recht inbreuk te maken ; de mensch toch is ouder dan de Staat en de familiegemeenschap gaat begrijpelijkerwijze daadwerkelijk aan de staatsgemeenschap vooraf."

Door de belastingen op de meest noodzakelijke levensmiddelen worden op de eerste plaats de groote gezinnen getroffen.

De speculanten, de Mannheimers, de Philipsen, de warenhuizen en de Unilever-directeuren worden gesteund en daar tegenover worden de kleine fabrikanten, de middenstanders,

de arbeiders, de werkeloozen bovenal getroffen.

De huidige groei der belastingen hangt onmiddellijk samen met de centralisatiewaanzin, welke ten gevolge van een atomistische, individualistische, socialistische opvatting over staat en maatschappij thans door de bestuurderen wordt nagestreefd. Daardoor krijgen onbevoegden over allerlei aangelegenheden te beslissen; daardoor heerscht er een geldverspilling en vermorsing, welke om wraak roept. Is er in de laatste jaren wel één man in de R. K. Tweede Kamerfractie geweest, welke op dezen misstand gewezen heeft, het „halt" heeft durven toeroepen en desnoods van elke verdere medewerking afzag? Die man zou bij de eerstvolgende verkiezingen uit het schapenhok der R. K. Staatspartij geworpen worden.

Door de Kerk is er steeds op gewezen, dat samenwerking, niet klassenstrijd, in een ordelijke samenleving behoort te heerschen. Welke ernstige pogingen zijn er van den kant der R. K. Kamerfractie gedaan om aan den wanordelijken klassenstrijd, welke ons volk vergiftigt, een einde te maken? Werken de Katholieken met hun organisaties, daar zij evenzeer als die der socialisten op de basis van den klassestrijd staan, zelf niet positief aan de bestendiging van dien vervloekten klassenstrijd mede?

De werkgever tracht van den arbeider, de arbeider van den werkgever zooveel mogelijk te halen. Nu eens weten de arbeiders door een massaal optreden onder de leiding van de verpolitiekte vakorganisaties den werkgevers eischen af te dwingen; dan weer zien de werkgevers kans door hun kapitaalovermacht eischen te stellen, welke als een looden last op de arbeiders drukken. De immoreele middelen zijn staking en uitsluiting, beide even verderfelijk voor het nationale welzijn.

Welke resultaten zijn er door de quantitatief zoo machtige R. K. Staatspartij in dezen bereikt?

Welke ernstige pogingen zijn er verder door de quantitatief zoo machtige R. K. Staatspartij gedaan om het werkloos-

heidsvraagstuk op een ordelijke wijze op te lossen?

Maar voor dergelijke groote vraagstukken heeft de R. K. Staatspartij geen ooren. Alles wat zij doet is klein. Een ondersteuning hiervoor en een subsidie daarvoor; een gebod hiervoor en een verbod daarvoor. Doch het belangrijke, het wezenlijke, datgene, wat vóór alles om een oplos-machtspolitiek, met de demo-liberale wenschen, welke thans favoriet zijn.

Zoo kan de R. K. Staatspartij er ook niet toe komen een ernstige poging in het werk te stellen tot vernietiging van het thans heerschende individualistische kiesstelsel, tot het scheppen van een ordelijker verhouding van het volk tot de Staatsregeering, van een krachtiger en standvastiger positie te geven aan den Minister-president enz.

Men moet inzien, dat op deze wijze ten slotte Nederland naar den ondergang wordt gevoerd, doch om wille van een egoistische partijpolitiek wenscht men in de huidige verhoudingen, geen verandering.

En toch, dit vraagstuk is het belangrijkste van alle. Wanneer een timmerman of een smid een groot en lastig werk goed willen volbrengen, moeten zij vóór alles zorgen, dat hun werktuigen en hun materiaal van een uitstekende samenstelling en qualiteit zijn. Zou het wel anders zijn bij hen, die de moeilijke taak hebben, een land te besturen en die verplicht zijn het nationale welzijn te behartigen?

Vóór alles zal de regeeringsstructuur ordelijk en goed moeten zijn.

De denkbeelden der Fransche Revolutie zijn in officieele stukken der Kerk verboden. De Katholiek-democratische groep van Sangnier is door Paus Pius X veroordeeld.

Doch de tijden schijnen veranderd te zijn. De wanordelijke politieke democratie wordt thans door velen gepropageerd als zijnde geeischt door de geest der Kerk. Men zou zelfs geen goed Katholiek kunnen zijn, wanneer men tegen de politieke democratie ageerde!

Het moest voor een ieder duidelijk zijn, dat de huidige

politieke democratie volkomen in strijd is met het gezonde verstand en met de traditie der Kerk.

De qualiteit, de élite, de aristoi moet heerschen en niet het domme getal. Wanneer het gezag op de massa moet steunen, vallen wij in handen van partijdemagogen, welke wèl de voordeelen, doch niet de plichten en de verantwoordelijkheid van hun optreden wenschen te dragen.

„Door hun streven, over alles te heerschen, gewennen de politieke partijen zich er aan, elkander te verscheuren, zoodat zij noch voor majesteitsschennis, noch voor hoogverraad, noch voor vernietiging van het vaderland terugschrikken." (Quadragesimo anno).

De leiders der R. K. Staatspartij zullen wel beweren, dat dit alles van de andere partijen waar is, doch niet voor de eigen partij. De andere partijen zijn egoïstisch en zien er niet tegen op, desnoods door verraad en vernietiging van hun vaderland hun eigen partijbelang te doen zegevieren, doch de machtigste der partijen, die de R. K. Staatspartij heet, heeft aan dit alles part noch deel.

Doch de Heeren van de R. K. Staatspartij zullen niet blijvend hun rampzalig spel kunnen spelen. Het moet langzamerhand aan een ieder helder en klaar voor oogen staan, dat bij de R. K. Staatspartij niet het nationale welzijn, niet de welvaart en de grootheid van Nederland den doorslag aan haar optreden geven, doch slechts de eigen machtsvorming, het eigen egoïstische partijbelang en persoonlijk belang.

Vandaar die karakterloosheid, dat sparen van de geit en de kool en dat de huik naar den wind hangen.

Wij leven op een vulkaan. Elk oogenblik kan het tot een geweldige catastrophe komen. De algeheele vernietiging en ondergang schijnt nabij.

Geven de politieke partijen, geeft met name de R. K. Staatspartij wel eenig bewijs van deze ontzettende waarheid overtuigd te zijn ?

Wat doet zij tegen de ontbinding van de Westersche beschaving ?

Wat doet zij tegen de materieele en zedelijke ellende van ons volk?

Wat doet zij tegen de kapitalistische vampieren in ons volk?

Wat doet zij tegen het dreigende communistische gevaar, dat alles, wat nog aan beschaving in ons land is, zal vernietigen? Of meent men, dat er geen gevaar dreigt, omdat er bijv. slechts vier communistische Kamerleden zijn?

Vier overtuigde communisten kunnen meer kracht ontplooien dan 30 zoutzakken der R. K. Staatspartij. Wanneer men de leden der R. K. Staatspartij afzonderlijk neemt, zijn velen van hen goede menschen. Wij stellen er prijs op dit te verklaren. Wij voegen er nog aan toe, dat er onder hen ook enkele bekwame personen zijn, doch de werkkracht van deze mannen is ten gevolge van het funeste systeem verlamd en hun verantwoordelijkheidsgevoel gesmoord.

Het nieuwe programma, waarop mede de kiezers gelokt moeten worden, is werkelijk zeer aardig. Doch wat hebben wij er in werkelijkheid aan? Niet slechts dat we zoo langzamerhand wel weten, dat van de uitvoering toch niets terecht zal komen, doch het programma zelf geeft bovendien het bewijs, dat men volkomen miskent in welken ernstigen gevaarlijken tijd wij leven.

De groote alles beheerschende vraagstukken behoorden behandeld te worden. Met wakkeren moed moest naar de doorvoering daarvan gestreefd worden, doch in de plaats daarvan zingt men kalmpjes een wiegeliedje.

Doch nu is het geen tijd voor wiegeliedjes. Het is nu een tijd, dat mannelijke daden worden geëischt. En wanneer men geen kracht meer weet te vertoonen, dan heeft men slechts heen te gaan.

In het nieuwe Italië meende de Katholieke Staatspartij onder den priester Don Sturzo met Mussolini hetzelfde verderfelijke parlementaire spelletje van vroeger te kunnen spelen. Mussolini stelde aanvankelijk nog prijs op de medewerking van Don Sturzo c.s., doch toen deze met zijn laffe

machtspolitiek door meende te kunnen gaan, toen zette Mussolini Don Sturzo c.s. aan kant. „Don Sturzo heeft het zelf bedorven. Hij meende met mij hetzelfde spel als met Giolitti verder te kunnen spelen. Toen heb ik hem er uit geworpen.” 1)

In Duitschland sloot het Centrum zich aan bij socialisten en communisten. Mede als reactie tegen deze verderfelijke politiek ontstond een fel-nationale beweging. Wanneer het Centrum een eigen zelfstandige politiek gevoerd had en zich tegen een samenwerking met corrupte elementen verzet had, wanneer het maar niet steeds de socialisten geflikflooid had, dan had het Centrum corrigeerend kunnen werken op de van een gevaarlijken geest bezielde nationaal-socialistische beweging. Nu was dit niet mogelijk. Doordat ook in Duitschland van den godsdienst misbruik werd gemaakt ten gunste van het Centrum, wist het Centrum nog een vrij aanzienlijk aantal stemmen te verkrijgen. Maar velen, die nog op het Centrum stemden, hadden zelf een afkeer van deze laffe politiek. Het overige gedeelte van de bevolking verachtte het Centrum.

Onder de vermeende zegen der Kerk gevoelt de R. K. Staatspartij in Nederland zich nog krachtig en sterk. Doch dat is slechts schijn. Het is slechts het misbruik maken van den godsdienst ten bate der R. K. Staatspartij, welke den ondergang van de R. K. Staatspartij verhindert.

Maar ondanks al de middelen, welke men te baat neemt, het einde van de machtspolitiek der R. K. Staatspartij is onherroepelijk gekomen.

Een magnanieme, frissche groep is in aantocht.

Deze magnanieme, frissche groep op politiek gebied is die van het Nederlandsch Volksfascisme Zwart Front.

Zij wordt door listige kunstgrepen van minderwaardige individuën bestookt, welke deze beweging willen vernietigen: zij wordt op een oneerlijke wijze becritiseerd, belachelijk ge-

---

1) „Mussolinis Gespräche mit E. Ludwig”, blz. 176.

maakt en belasterd door de partij-pers. Doch dit pleit juist voor het schoone en krachtige, hetwelk in deze beweging ligt. Ware het van geen beteekenis, men zou niet van alle kanten deze beweging bestoken.

Al die tegenwerking kan echter niet verhinderen, dat aan deze beweging de toekomst is. Of we zouden moeten aannemen, dat Nederland blijvend wanorde en ondergang verkiest boven orde en opgang. Doch dit willen en kunnen wij niet gelooven. In den Nederlander sluimert nog genoeg rechtvaardigheidsgevoel en plichtsbesef en christelijke zin voor orde.

Tot heden lieten de kiezers zich nog alles aanleunen, doch die glorietijd der partijbonzen is voorbij. Dat voelen zij zelf ook wel. Vandaar die infame Hetze tegen de nationale beweging. Vandaar die heftige strijd van liberalen, socialisten en communisten tegen de Nederlandsche fascisten. Al die honderden vergaderingen en manifestaties van de R. K. Staatspartij, waarop men zoo graag een oproep tot strijd tegen socialisten en communisten doet, laat de desbetreffenden volmaakt koud. Zij zien in hen geen vijanden, doch bondgenooten. Wel echter stellen zij alles in het werk om de meest simpele actie, de kleinste vergadering der fascisten onmogelijk te maken door boycot- en door een doodzwijgtactiek.

Dat zal langzamerhand één van de beste bewijzen zijn, dat het oude systeem afgedaan heeft.

Woorden heeft men genoeg gehoord. Men vraagt nu daden. De Nederlandsche staatsburgers worden het beu naar breedsprakige partijprogramma's te luisteren. Beloven is kinderwerk. Doen is mannenwerk. Men begint aan te voelen, dat de sluwe leiders der partijen, dat de Kamerleden geen mannen, geen ware bestuurders en geen ware bepleiters van 's lands welzijn kunnen zijn.

Een man, die een zelfstandig bestuurder is, biedt aan de massa geen lijstje van beloften aan. Hij bedelt niet om de stem van het volk, doch hij zegt te doen, wat in 's lands belang is en laat verder zijn daden spreken. Niet de inwilliging van enkele platvloersche beloften is zijn doel en stre-

ven, doch het onder Gods hulp behartigen van 's lands welzijn.

De mannen, die fascistisch denken, beloven geen gouden bergen, doch DOEN.

In dit verband wijzen we op Italië.

Aan de vruchten kent men den boom.

Ofschoon Italië een arm land is en wellicht nog meer dan andere landen de gevolgen van de economische wereldcrisis moet ondervinden, valt toch een vergelijking van het Italië der partijklieken in 1921 met het Italië van Mussolini, verre ten gunste van het laatste uit. Wij memoreeren slechts zeer in het kort enkele feiten.

De landbouw, de ruggegraat van een land, is in Italië in de laatste jaren krachtig vooruitgegaan. De graanproductie is in een dergelijke mate toegenomen, dat Italië thans bijna geheel onafhankelijk van buitenlandsch graan is. „La bataglia del grano" is niet een van de geringste overwinningen door Mussolini behaald.

Wij herinneren aan de krachtig verbeterde administratie der spoorwegen. De meest bevooroordeelde tegen het fascistisch régiem in Italië zal niet kunnen ontkennen, dat vóór Mussolini de toestanden op de spoorwegen en bij andere openbare lichamen allerellendigst waren. Mussolini is met zijn kracht en gezag gekomen. Orde heerscht thans overal.

Wij herinneren aan de vele belangrijke publieke werken welke onder het fascistisch régiem tot stand zijn gekomen. Wij wijzen op de ontginning der gronden, op de groote verbeteringen in de waterbevloeiïng, op de drooglegging der vele, ongezonde moerassen.

Wij wijzen op de gezonde werkverschaffingspolitiek. Wij herinneren er aan, hoe vroeger doorloopend aanzienlijke tekorten in de staatshuishouding waren, hoe een wanordelijke belastingpolitiek het kapitaal uit het land deed vluchten. Thans is daarin een voor een ieder opmerkelijke verbetering gekomen. Het evenwicht in de staatsfinantiën is hersteld.

In het bijzonder moet gewezen worden op de samenwerking, welke tusschen werkgever en werknemer is ontstaan. Vroeger

waren staking en uitsluiting aan de orde van den dag. De nieuwe wetgeving heeft er zorg voor gedragen, dat dergelijke excessen van het individualistisch stelsel ten nadeele van de nationale welvaart, uitgesloten zijn.

Het corporatiewezen heeft reeds schoone vruchten gegeven en belooft nog veel meer voor de toekomst. Wel is alles nog bij lange na niet, zooals men een corporatieve staat- en maatschappijordening zou wenschen, doch men moet er daarbij rekening mee houden, dat dit een terrein is, dat in Italië geheel opnieuw ontgonnen moet worden. Sociale rechtvaardigheid wordt er nagestreefd. Het kapitaal en de productie is in dienst gebracht van de volksgemeenschap.

Volgens het internationaal Arbeidsbureau van den Volkenbond, een uit den aard der zaak anti-fascistisch instituut, is het werkelijke loon sinds 1929 gestegen van 100 tot 109%.

Van hoog belang is de door het fascisme aangekweekte vaderlandsliefde. In het duistere tijdperk der partijpolitici stond het schoon en gewichtig, smalend over het land te spreken. Men voelde internationaal en beroemde zich er op te pas of te onpas een pacifist te zijn, ook al zou dit de ondergang van eigen land beteekenen. Thans durft men echter weer trotsch op zijn vaderland te zijn. Dat is passend, dat is plicht. Mgr. Valeri, Aartsbisschop van Brindisi zei in een zendbrief tot zijn geloovigen: „Laten we de oude Romeinen navolgen, die alles aan het vaderland opofferden." Thans heeft men weer eerbied voor de edele tradities van het land. De eerbied voor den soldaat, het ontzag voor den officier is weer terugggekeerd. Men durft weer openlijk en fier zijn aanhankelijkheid voor Vorstenhuis en Vaderland te toonen. En met de vaderlandsliefde is weer moed, trouw, arbeidzaamheid teruggekeerd.

Het huisgezin is in eere hersteld. Geen modern staatsman heeft het beter dan Mussolini aangevoeld, dat het huisgezin de kern der maatschappij is. Hij beschermt het huisgezin tegen al de elementen, welke in de huidige maatschappij het huisgezin belagen. De vrouw heeft weer haar plaats in het

huisgezin gevonden. De liefde van den grooten staatsman Mussolini voor het huisgezin is ontroerend. Nooit klopt men bij dezen man, die volgens vele afbeeldingen hard en stug is (vergelijk den bronzen kop van Mussolini met dien van onze altijd lachende politici !) tevergeefs aan als men om steun vraagt voor de bambini.

Geheel in de lijn van het fascisme ligt de erkenning van God en de bescherming van den godsdienst.

Het fascisme is noodzakelijk de beschermer van de godsdienstige tradities en van de christelijke instelling van het land.

Wanneer Mussolini in Italië het bewind niet in handen had genomen en een einde gemaakt had aan de socialistische en communistische onlusten, dan stond thans de St. Pieterskerk niet meer roemvol boven de stad Rome uit, doch had dit middelpunt der Katholieken in puin gelegen. Mussolini weerstond communisten, socialisten en vrijmetselaren en werd hierdoor indirect reeds de verdediger van den godsdienst. De boeren van Sicilië droegen reeds medailles van San Lenino, die den grond onder de boeren zou verdeelen. 1)

De kracht van Mussolini wist de macht der communisten te breken en redde zoo de christelijke tradities van zijn schoon land.

Zoowel op de scholen als in de rechtbanken en in het Parlement werd weer de eereplaats aan het Kruisbeeld gegeven. Godslasteringen worden streng gestraft. Een streng verbod werd uitgevaardigd tegen onzedelijke propaganda. De grootste vijand van het Christendom in Italië, de Vrijmetselarij, werd ontbonden. Verschillende gerechtvaardigde wenschen, welke vroeger op het program der partij van Don Sturzo stonden, werden in den kortst mogelijken tijd door Mussolini vervuld. De popolari zouden met al hun gekonkel en al hun schijnheilig gepraat dit in tientallen van jaren nog niet bereikt

1) Gorgolini „Le fascisme" Trad. E. Marson avec une préface de J. Bainville. Pag. VIII Ed.: Nouv. Libr. française, Paris 1923.

hebben. Toch bleven zij als op de vingers getikte kinderen mokken en drenzen tegen Mussolini, die het gewaagd had hun het werk uit de handen te nemen. Daardoor gaven zij overtuigend het bewijs, dat bij hen nooit de liefde voor het vaderland, noch de eerbied voor Kerk en godsdienst had voorgezeten, doch slechts machtsbegeerte en partijbelang ten koste van 's lands welzijn. Maar de besten der Katholieken verafschuwden deze handelwijze. Zij kwamen bijeen en vaardigden een proclamatie uit, waarin zij hun aanhankelijkheid aan Mussolini betuigden : „Onze aanhankelijkheid komt voort uit het feit, dat het fascisme door middel van de nationale regeering, de eenig geautoriseerde uitdrukking van deze beweging, openlijk de religieuse en sociale waarden erkent, welke de basis van elk gezond bestuur vormen en omdat zij tegen de democratische en sectarische ideologie optreedt en daartegenover de beginselen van discipline en hiërarchische orde erkent, hetwelk volkomen in overeenstemming is met de godsdienstige en sociale leer, welke door de Kerk steeds is voorgehouden. Daarom behoort het tot den politieken plicht der Italiaansche Katholieken al de betere nationale krachten in dienst van de geestelijke en politieke grootheid en van het economisch herstel van het vaderland te doen stellen." 1)

In Nederland hebben reeds vele Katholieken zich bij de fascistische beweging aangesloten. Het is te hopen, dat zij spoedig in grooten getale voor de Herstelbeweging gaan ijveren en dan een gelijksoortige proclamatie uitvaardigen als de besten van de Katholieken in Rome bij het begin der herstelbeweging in Italië onder Mussolini. Het wordt hoog tijd, eens duidelijk te kennen te geven, dat men niet meer duldt, dat de godsdienst door de R. K. Staatspartij misbruikt wordt, dat men niet meer de willooze werktuigen belieft te zijn, in dienst van het egoïstisch belang van enkele

---

1) Piero Misciattelli „Fascisti e cattolici" pag. 139—140 Casa edit. imperia, Milano 1924.

heeren. Men moet zich niet meer laten aanleunen, dat een zich afwenden van de R. K. Staatspartij en een medewerken aan de fascistische beweging zoo ongeveer gelijk staat met geloofsafval. Men moet er voor bedanken, zich langer door die huichelaars op een dergelijke wijze te laten ringelooren.

Wij weten, dat de ethische doeleinden van het fascisme niet in strijd zijn met die van de Katholieke Kerk en geen Katholiek moet zich dus door deze Heeren met hun schijnheilig gebaar laten weerhouden aan de nationaal- fascistische beweging zijn medewerking te geven. Wij zullen niet beweren, dat deze beweging volmaakt is. Gij, R. K. Staatspartij, zijt alleen schoon en volmaakt! Deze beweging in de verschillende landen kan best in sommige aangelegenheden tekortschieten, in andere wellicht te ver. Het zijn geen theologen of philosofen, doch mannen van de koene daad. Wanneer zij hun fout inzien, wanneer zij door anderen er op gewezen worden, zullen zij het heusch niet beneden hun waardigheid vinden een anderen weg in te slaan. Zij houden zich niet krampachtig aan hun partijidool vast, zooals gij, edelachtbare Heeren der R. K. Staatspartij. Zij zijn menschen, die de werkelijkheid voor oogen houden en voor wie eigenbelang of partijbelang of zgn. prestige moeten wijken, voor het nationale welzijn.

Uw al te veel herhaalde klacht tegen het fascisme is, dat het staatsvergoding predikt. Vooraf zij U nog eens gezegd, dat gij partijvergoding pleegt. Wij meenen, dat dit erger en afschuwelijker is dan staatsverafgoding. Doch uw klacht over de fascistische staatsvergoding is unfair en leugenachtig.

Wij ontkennen niet, dat er in Italië ook voor ons gevoel een al te straffe centralisatie heerscht, doch achten dit nog geen staatsverafgoding. In Italië zijn de toestanden nu eenmaal anders dan hier. Men heeft er rekening mede te houden, dat Italië nog slechts kort geunifieerd is, waarom een straffere centralisatie vereischte is. Bovendien vertoonde het volk tot voor kort nog weinig organisatiezin. Dit alles maakt de huidige centralisatie in Italië aanvaardbaar. Veel, met name het corporatiewezen, wijst er op, dat hoe langer hoe meer naar

decentralisatie wordt gestreefd volgens het juiste inzicht in het corporatiewezen. Aan het particulier initiatief wordt de volledige vrijheid gelaten voor zoover dit niet in botsing met het algemeene welzijn komt. In Artikel 7 van de Carta del Lavoro staat, dat het particulier initiatief het werkzaamste en nuttigste middel is om het welzijn van de natie te behartigen.

Hoe het in de eerstkomende jaren zich in Italië ook zal ontwikkelen, in Nederland zal veel meer dan in Italië bij corporatieve ordening de zelfwerkzaamheid der gemeenschappen gewaardeerd worden.

In ons beginselprogramma en strijdblad wordt herhaaldelijk gezegd, dat wij willen den totalen staat. Velen onzer tegenstanders verstaan hieronder staatsabsolutisme.

In „Wat wil Zwart Front" hebben wij in het kort uiteengezet, wat door ons onder totale en wat onder staatsabsolutistische staat wordt verstaan.

„Totale staat wil niet zeggen de onbeperkte, absolute staat. Deze is in wezen demo-liberalistisch en dus onze verklaarde vijand. Positief is de totale staat de staat, die zelve aan in God wortelend recht gebonden is en dus in zich zelve zijn grenzen vindt, maar BINNEN ZIJN GRENZEN EN BINNEN ZIJN TERREIN geen enkele macht boven en tegen zich erkent".... Zij, die den absoluten staat aanhangen zijn de opvatting toegedaan, volgens welke de staat zijn rechtsgrond en zijn doel in zichzelf vindt en een volstrekte zeggingsmacht aanmatigt over geheel het leven der gemeenschap en der burgers.

Deze is dus de staat, die afgescheiden van en verheven boven het volk is. Hij omvat het volk niet, doch drukt er boven op als een benauwende last.

De totale staat van Zwart Front onderscheidt zich van den absoluten staat van het demo-liberalisme, doordat hij niet enkel zal steunen op macht, doch in diepsten grond op recht d.i. een rechtmatig, in God wortelend, door zijn daden zich rechtvaardigend gezag."

Nu kunnen onze tegenstanders, wanneer zij meenen dat

totale staat en staatsabsolutisme hetzelfde is, nooit beweren, dat we voor staatsabsolutisme zijn, hoogstens kunnen zij beweren, dat datgene, wat wij onder totale staat verstaan niet hetzelfde is als hetgeen zij er onder verstaan, waarna erover te disputeeren valt, wie de juiste termen gebruikt.

Overigens bevelen wij aan onze tegenstanders ter lezing aan de rede van Prof. Dr. F. A. Weve O. P. getiteld: „Het algemeene welzijn" (Uitg. W. Bergmans, Tilburg 1936) en de artikelen van Pater R. Nuy S. J. in Studien, Mei en Juni 1936, over de „Totaliteit van het staatsgezag". Men zal daarin zien, dat dit hetzelfde is, wat wij in het orgaan „Zwart Front", in de brochure „Wat wil Zwart Front" en elders hierover zeggen.

Wij vormen een vrij en onafhankelijk volk. Het plichtsgevoel voor zelfwerkzaamheid is bij ons sterk ontwikkeld. De corporatieve ordening kan bij ons niet anders wezen dan een uitoefening van bevoegdheden in eigen kring. Slechts in het overgangstijdperk zal straffer opgetreden moeten worden. De Staat treedt beschermend en aanmoedigend op. Slechts wanneer een bepaalde gemeenschap duidelijk en nawijsbaar in haar taak tekort schiet, heeft de Staat het recht en den plicht in de plaats van die gemeenschap te treden in zooverre en zoolang het nationale welzijn dit eischt. Dit gaat rechtstreeks in tegen de huidige staatsopvatting, die min of meer staatssocialistisch is. Thans heeft een onbevoegd Parlement het beheer over de meest uiteenloopende aangelegenheden. In den fascistischen Nederlandschen Staat echter zal aan allen de hun toekomende plaats gegeven worden. In den fascistischen Nederlandschen Staat zullen slechts bevoegden oordeelen en beslissen.

Een andere grief, welke men tegen het fascisme heeft, is, dat het de politieke democratie minacht en in de plaats daarvan streeft naar een vrij en onafhankelijk gezag. Vele bestuurderen der R. K. Kamerfractie en de R. K. Pers zouden daarbij tevens willen suggereeren, dat een dergelijke minachting van de politieke democratie, ingaat tegen de leer of

tegen den geest der Kerk. De politieke democratie zou een groot en onaantastbaar goed zijn; haar verlies zou een terugkeer naar achterlijke en barbaarsche tijden zijn.

Aanvankelijk namen wij onzen hoed af voor deze met zooveel klem uitgesproken redeneering. Doch een oogenblik van bezinning en we waren weer genoodzaakt dit als bakerpraat te bestempelen. Bij nadere overweging moesten wij zelfs tot de gevolgtrekking komen, dat wij bij onze streving naar de vernietiging van de politieke democratie meer volgens den geest der Kerk handelen dan bij een krampachtig vasthouden daaraan.

Wij zullen niet de brutaliteit van de R. K. Staatspartij hebben, de Kerk en den godsdienst te misbruiken ten dienste van eigen politieke overtuiging. Wij willen alleen aantoonen, dat de R. K. Kerk zich in geen enkel opzicht tegen de fascistische beweging verzet, zooals op lasterlijke wijze door aanbidders der R. K. Staatspartij wordt beweerd.

De Kerk wijkt niet af van hetgeen het gezond menschenverstand leert. Welnu, de huidige politieke democratie spot met de eerste beginselen, welke het gezond verstand ons doet kennen. Het grondbeginsel der huidige politieke democratie toch is, dat alle menschen gelijk zijn. Dit is een dwaas en onwaarachtig uitgangspunt.

Differentiatie is een onverbrekelijke en onveranderlijke wet der natuur. De menschen zijn niet gelijk. Zij zijn van elkaar verschillend in verstand, ondervinding, bekwaamheid, wijsheid, deugd, enz. Het is onverstandig dit feit in de practijk des levens te ontkennen. Plato zeide reeds, dat „gelijkheid het tegenovergestelde is van rechtvaardigheid, als men haar gelijkelijk aan gelijken en ongelijken wil toekennen." En Aristoteles zeide zeer terecht, dat „de gelijkheid in de ongelijke behandeling van ongelijke aangelegenheden bestaat."

Ten gevolge van het waandenkbeeld der gelijkheid zou niet meer bekwaamheid, kennis en deugd moeten beslissen, doch het domme getal, de chaotische massa. Wanneer men er van uitgaat, dat alle menschen gelijk zijn, moet men wat recht is

wel door de meerderheid doen beslissen. De meerderheid heeft de wijsheid en deugzaamheid in pacht. De minderheid heeft zich slechts naar den wil van deze onfeilbare meerderheid te schikken.

Iets goed en juist achten, omdat de meerderheid er voor is, moet een dwaasheid genoemd worden. In het gewone leven passen de menschen dit gelukkig meestal niet toe. Wanneer iemand ernstig ziek is, vraagt hij niet aan huisgenooten, vrienden en kennissen, wat hij moet doen om beter te worden, doch hij wint den raad in van een bekwaam en alleszins vertrouwd dokter. En al raadt nu meer dan de helft van de goedmeenende doch onbevoegde familieleden en kennissen aan een aan den raad van den dokter tegenovergesteld middel toe te passen, stelt toch een verstandig mensch den raad van den dokter verre boven het goedbedoelde, doch onbevoegde oordeel van kennissen en bloedverwanten. Zoo de zieke anders handelde, zou dat onverstandig, dom en roekeloos wezen. Doch onverstandiger, dommer en roekeloozer is het in staatsaangelegenheden het lompe getal te doen beslissen in plaats van bekwaamheid en bevoegdheid.

„Man soll die Stimmen wägen und nicht zählen,
Der Staat musz untergehen, früh oder spät,
Wo Mehrheit siegt und Unverstand entscheidt". (Schiller)

De ongeorganiseerde menigte, de chaotische massa is niet tot oordeelen en beslissen bevoegd. Iemand kan op zijn eigen terrein zeer bekwaam wezen, doch is daarom nog lang niet geschikt om beslissend bij de behartiging van 's lands welzijn mede te werken. Dergelijke politieke rechten brengen het volk in handen van egoïstische partijbesturen en partijdemagogen. Wie het meest belooft, wie het meest demagogisch optreedt, wie het meest op de laagste volksinstincten speculeert, zal de stem van den souvereinen kiezer verwerven.

„Dat alles zal ik u geven, wanneer gij nedervalt en mij aanbidt".

Is het te verwonderen, dat de eerbied voor het gezag ver-

dwijnt ? Wanneer men het volk beluistert in zijn gesprekken over de parlementsleden, over zijn „zetbazen", dan proeft men daar slechts verachting en sarcasme uit. De fascistische beweging daarentegen eischt het herstel van een sterk en onafhankelijk gezag. Dan eerst zal het volk weder eerbied en gehoorzaamheid aan de gezagsdragers betoonen.

Orde en discipline, de wezenlijke voorwaarden voor de stoffelijk en zedelijke welvaart van een land, zullen in de nieuwe orde wederom heerschen. Dit druischt noch tegen het gezond verstand, noch tegen de leer en den geest der Kerk in.

De huidige politieke democratie loochent de geopenbaarde waarheid, dat ten gevolge van Adams val de menschen zwak en ten kwade geneigd zijn. Al wordt dit niet expressis verbis door alle fascisten erkend, practisch erkennen alle fascisten deze waarheid. Zij toch houden vol, dat de menschen zwak en wispelturig zijn en dus bescherming noodig hebben. Die bescherming wordt hun gegeven in een krachtig gezag. De dragers van dit gezag moeten de besten zijn. Ook zij blijven menschen en kunnen dus falen. Ook zouden zij van hun macht misbruik kunnen maken. Doch dit is op verre na niet in die mate mogelijk als bij de politieke democratie. Een onafhankelijk gezag, zooals dat hier wordt voorgestaan, voelt zich noodzakelijkerwijze ook verantwoordelijk. In deze verantwoordelijkheid vinden de dragers daarvan den sterken prikkel hun taak zoo goed mogelijk te vervullen. In de huidige politieke democratie bestaat geen persoonlijke aansprakelijkheid en verantwoordelijkheid. Steeds kan men in het huidige systeem de verantwoordelijkheid, hetzij naar boven, hetzij naar onderen afschuiven. „De kiezer bedelt om de gunsten van de afgevaardigden, die deze op zijn beurt bedelt bij den minister, welke om de stemmen van den afgevaardigde bedelt, die op zijn beurt om de stemmen van den kiezer bedelt." 1)

1) De Vogué „Les morts qui parlent" 31e édition pag. 1902. Ed. : Plon, Paris 1928.

De souvereine kiezer vraagt aan zijn afgevaardigde, wat deze hem te bieden heeft. De afgevaardigde belooft hem gouden bergen.

In het nationale Museum te Napels hangt een prachtig schilderij van Pieter Breughel „De parabel der blinden". Het ontroert door de geweldige tragiek, welke in deze figuren ligt opgesloten. Toen wij dit voor het eerst zagen, kwam spontaan bij ons de gedachte op, dat dit de uitbeelding van de politieke democratie zou kunnen zijn. Als waarschuwing voor den modernen mensch zou onder dit dramatisch werk kunnen staan: „De droeve werkelijkheid der politieke democratie."

Blinden steunen op blinden. Men meent aan elkaar eenig houvast te hebben, doch valt gezamenlijk in den kuil. En al draagt men zooals eenige blinden op dit schilderstuk, een rozenkrans om den hals, al zetten ook moderne partijpolitici het praedicaat R. K. voor hun naam, dat verhindert niet, dat men in den diepen kuil valt.

Geen uiterlijke kenteekenen, doch een volkomen omwenteling, een steun zoeken bij gezonder beginselen kan redding brengen.

Het volk eischt leiding en gezag.

Het volk heeft recht op leiding en gezag.

Op een klacht tegen Mussolini, dat hij de vrijheid onderdrukte, antwoordde hij: „Maar het volk heeft mij nog nooit om vrijheid gevraagd. Nog nooit heeft het zich beklaagd over een tekort aan vrijheid. Te Messina heeft het volk mij huizen gevraagd, te Basilicate heeft het mij water gevraagd. Het zijn slechts enkele émigrés, die buiten het land leven, welke zich over een gebrek aan vrijheid beklagen. Maar men hoort daarvan in de duizenden rapporten, welke de President van den Raad telken dage ontvangt, in het geheel niet gewagen."

En als men het woord „democratie" in den goeden zin van het woord, nl. medezeggingschap van het volk, neemt, dan moet men tot de gevolgtrekking komen, dat de democratie eerst pas in den staat van Zwart Front werkelijkheid wordt,

doordat volgens ons beginsel iedere gemeenschap op eigen terrein het recht heeft te beslissen.

Al die mooie leuzen van vrijheid, gelijkheid en broederschap hebben slechts gediend om aan een troep intriganten het heerschen mogelijk te maken ten koste van het algemeene welzijn.

En dat geldt evenzeer voor de Heeren der R. K. Staatspartij. Volgens de leer der Kerk is het de taak van den Staat het gemeenschappelijk welzijn te behartigen. Wat komt daar bij de R. K. Staatspartij van terecht ! Van den eenen kant zijn de Heeren afhankelijk van de souvereine kiezers, van den anderen kant van een kliek in en rondom het Partijbestuur.

Paus Leo XIII zegt in zijn encycliek „Immortale Dei" : „Op politiek en burgerlijk gebied beoogen de wetten het algemeen welzijn: zij mogen niet door den bedriegelijken wil der massa, doch moeten door waarheid en rechtvaardigheid ingegeven worden."

Wij laten ons niet door de machtige R. K. Staatspartij meer beetnemen. De R. K. Staatspartij heeft verreweg de sterkste fractie; we mogen dus van de Heeren, die zooveel waarde aan het getal hechten, ook het meeste eischen. En dan zien wij hoe het zoo rijke Nederland economisch den afgrond nabij is. Dan zien wij hoe het volk in al zijn geledingen degenereert, hoe juist onder het bestuur der christelijke partijen het heidendom in Nederland sterk toegenomen is. De familiezin wordt van staatswege ondermijnd. Het vaderlijk gezag wordt ten gevolge van een verkeerde wetgeving niet meer in zijn volheid erkend. De moeder wordt door een aan haar aard vreemde taak aan het huisgezin onttrokken.

Van een samenwerking tusschen werknemer en werkgever is geen sprake. Onder den zegen van de regeering, onder den zegen van de R. K. Staatspartij, mag de klassestrijd uitgevochten worden. Onder den zegen van de regeering, onder den zegen van de R. K. Staatspartij mogen speculanten en liberale bloedzuigers doen, wat zij willen.

Gij, heeren der R. K. Staatspartij, wascht natuurlijk uw

handen in onschuld. Maar wij blijven u rekenschap vragen. Gij zijt de sterkste partij èn wegens het getal èn door uw zoo hooggeroemde éénheid.

Doch gij weet geen overtuigend antwoord te geven en daarom dulden wij niet, dat gij u nog verder aan ons opdringt.

Aan de vruchten kent men den boom. De vruchten der politieke democratie zijn muf, beschimmeld en rot. Daarmede is de politieke democratie veroordeeld.

De officieele kerkelijke leer heeft zich nooit ten gunste van de politieke democratie uitgelaten. De pausen schijnen eerder deze democratie van hun aanbeveling uit te sluiten.

Niet op een vluchtige audiëntie, doch in een officieele, weloverwogen encycliek zegt Paus Leo XIII: „Het is verkeerd den term van christelijke democratie op politiek gebied over te brengen". (Graves de communi re).

Voor onze Katholieke democraten geldt hetgeen Paus Pius X tot die andere groep Katholieke democraten (de Sillon) zeide: „Ongetwijfeld laat de Sillon het gezag, hetwelk hij eerst in het volk plaatst, van God komen, doch op een dergelijke wijze, dat het van onder naar boven gaat, terwijl in de organisatie der Kerk de macht van boven naar beneden gaat. Maar afgezien van het feit, dat het abnormaal is dat een delegatie stijgt, omdat tot hare natuur het dalen behoort, heeft ook Leo XIII reeds tevoren deze poging tot verzoening tusschen de Katholieke leer met de dwalende wijsbegeerte verworpen". En verder zegt Pius X over die Katholieke democraten: „Wat zullen dezen tot stand brengen? Wat zal uit die samenwerking samenvloeien? Een samenstel enkel van woorden, van hersenschimmen, waarbij men vol verleidelijke verwarring door elkander heen zal zien weerkaatsen de woorden vrijheid, rechtvaardigheid, broederschap, liefde, gelijkheid en menschelijke zelfverheffing. Dat alles gebaseerd op een slecht begrepen menschelijke waardigheid. Dat zal een roerige agitatie worden, zonder vrucht voor het gewenschte doel en waarvan minder utopische volksmenners alleen zullen profiteeren". (Notre charge apostolique).

Zwart Front verwerpt ook een misplaatste vrijheid van drukpers enz. Is dit in strijd met de leer der Kerk ? Leo XIII zegt: „Zoo is ook de vrijheid van denken en van drukpers zonder eenige beperking uiteraard geen goed, waarom de menschelijke samenleving zich met rede mag verheugen, doch integendeel de bron en de oorsprong van veel onheil." En verder zegt de Paus in „Immortale Dei": „De Staat wijkt van de regels en voorschriften der natuur af, indien hij een vrijheid van denken en doen toelaat, waardoor het verstand van de waarheid, het gemoed van de deugd ongestraft weggevoerd kan worden."

Maar in Nederland mag onder blijkbare waardeering van de R. K. Staatspartij Lou de Visser als beroepsopruier vrij zijn gang gaan, mag propaganda voor Neo Mathusianisme d.w.z. van de ondermijning der natie gemaakt worden en mag het volk tot den klassestrijd opgehitst en door woord en beeld vergiftigd worden.

En daar tegenover moet Zwart Front, dat orde en rechtvaardigheid wil, verboden worden. Wanneer ons orgaan met feiten gestaafde aanklachten tegen de regeering of tegen de partijen doet, worden zelfs de meest ondemocratische middelen gebruikt om verspreiding te voorkomen. Een reeks van processen-verbalen maakt men op om een schijn van motief te geven. Maar deze processen-verbaal vinden nooit doorgang.

Ziedaar de tyrannie, de dictatuur en de huichelachtigheid van dit zgn. democratische systeem.

Ook onze houding ten opzichte van de Joden 1) is in geen enkel opzicht in strijd met een of andere leerstelling der Kerk.

De Kerk zelve heeft steeds geoordeeld, dat de Joden een gevaar zijn voor het Christendom, dat er een scheiding tusschen Christenen en Joden moet plaats hebben, dat de Joden uit leidende posities in de staat geweerd moeten worden.

---

1) Zie de brochure Arnold Meijer „Het Nederlandsch Volksfascisme en de Joden". Prijs 25 cts.

Wij wenschen geen Jodenvervolging, wij staan niet op het standpunt van ras en bloed, wij weten ze alleen als verschillend van ons, wij weten, dat ze, ofschoon landgenooten, geen volksgenooten zijn en behandelen ze dus ook als vreemdelingen, waarin niets onrechtvaardigs of onchristelijks inzit. 1)

Maar nu beginnen ten slotte de leiders der R. K. Staatspartij als ganzen, (niet de ganzen van het Capitool !) te snateren: „Gij staat op tegen het wettig gezag; gij predikt revolutie."

Ja, opstand prediken wij tegen uw laf gedoe, opstand tegen uw geschachel èn gekonkel. Doch is dat opstand tegen het gezag ? Welk een verwatenheid te meenen, dat gij aanspraak op gezagsuitoefening maakt. Gij had tot taak het nationale welzijn te behartigen. Slechts op dien titel bezit gij het recht gezag over ons te voeren. Doch gij verwaarloost het algemeen belang. Gij denkt slechts aan partijbelang, aan uw egoïstisch eigenbelang en daarom hebt gij geen recht meer gezag over ons uit te oefenen.

„Het staatsgezag moest vrij zijn van alle partijzucht en uitsluitend ingesteld op de behartiging van rechtvaardigheid en algemeen welzijn; hoog moest het troonen als souvereine gebieder en opperste rechter." (Pius XI, „Quadragesimo anno").

Wij willen het Nederlandsche volk ontworstelen aan U, die als overweldigers en als despoten over ons regeert: „De Kerk veroordeelt het ook niet, als men zijn volk wil onttrekken aan de heerschappij van een vreemden overweldiger of van een binnenlandsch despoot, mits dat geschiede met eerbiediging der rechtvaardigheid". (Leo XIII „Libertas praestantissimum").

Wij wenschen in de plaats der huidige zetbazen der kiezers

---

1) Zie „Het Jodenvraagstuk" Uitg. Drukkerij Lanno Thielt.

geen andere afgevaardigden met behoud van dezelfde staatsstructuur. Dan zouden wij weder in dezelfde ellende van thans vervallen. Wij willen een totalen ommekeer. Is dat soms in strijd met de leer der Kerk ? Is het verboden naar een anderen staatsvorm te streven ? Wij citeeren wederom Leo XIII, die zegt: „Men moet evenwel zorgvuldig in acht nemen, dat welke de regeeringsvorm in een natie zijn moge, men hem niet zoo bestendig mag achten, dat hij noodzakelijkerwijze onveranderd moet blijven, al moge dit dan ook de bedoeling geweest zijn van hen, die hem invoerden." (Du milieu des sollicitudes).

Het huidige stelsel is failliet. Het nieuwe stelsel van het sterke, onafhankelijke gezag moet komen. Hij, die zich bij de fascistische beweging aansluit, staat niet tegen het gezag op, doch treedt juist op vóór gezag. De fascist wenscht een aristocratisch-monarchaal gezag. Ieder Zwart Fronter houdt ook vast aan het Oranjehuis.

De fascist heeft ook eerbied voor de tradities van het land. Hij weet, dat dit voor de menschen een bron van zedelijke deugden is. De communist wenscht vernietiging van alles, wat tot heden opgebouwd is. De fascist wenscht voort te bouwen op de edelste tradities van zijn land. Daarom heeft hij eerbied voor de groote mannen van Nederland. Daarom laat hij hun werk niet door allerlei destructieve elementen verknoeien. De fascist erkent en waardeert de moeiten en zorgen, welke het gekost heeft Nederland zelfstandig te maken. Hij duldt dus niet, dat Internationalisten of Pan-Germanen (nationaalsocialisten) tornen aan de souvereiniteit der Nederlanden.

De fascist is vóór alles Nederlander. Daar het fascisme in Italië verschillende uitingen gaf, welke ieder ordelijk bestuur behoort te vertoonen, heeft men ook hen, die in Nederland aan een Herstel werkten, fascisten genoemd. Deze naam is ons door de vijanden der Herstelbeweging opgedrongen. Wij aanvaarden dien naam en wel als een eerenaam. Het wil zeggen, dat wij tegen de denkbeelden van de Fransche Revolutie ons verzettend, in Nederland werken aan een herstel

op zuiver Nederlandsche wijze.

De fascist erkent ook het huisgezin als de kostbare oercel van de maatschappij. Bij den fascist mag de moeder met het kind weder op eerbied en dankbaarheid rekenen. De verhevenheid van het moederschap zal den fascist er toe brengen tegen de belagers van het huisgezin op te treden. Onder een fascistisch gezag is het onherroepelijk gedaan met de roem der Wibauts, de Lindseys, met al die propagandisten van vrije liefde, van kinderbeperking, enz.

De corporatieve ordening zal den verderfelijken klassestrijd en de moderne uitbuiting van den arbeider uitbannen. Het moderne productiestelsel zal in zijn wilde vaart gestuit worden. Zooals de corporatieve ordening door de Nederlandsche fascisten reeds langen tijd wordt voorgestaan, stemt zij geheel overeen met den raad, welken Paus Pius XI in één van zijn laatste encyclieken (Quadragesimo anno) gegeven heeft.

Wanneer iemand op de hoogte is gekomen met „Wat Zwart Front wil" en met de uiteenzettingen in het orgaan, vragen wij nogmaals of iemand in ernst durft vol te houden, dat het fascisme tegen de leer en den geest der Kerk in gaat ?

Het is slechts het eigenbelang der partijbonzen, dat hen er toe brengt op vergaderingen en in de pers het fascisme te belasteren.

De Katholieke dagbladen, welke anders een of ander bericht uit het Vaticaansche blad, de „Osservatore Romano" zoo gaarne te pas en te onpas voor hun doeleinden citeeren, negeerden de twee gedocumenteerde artikelen 1) welke in dit pauselijk blad stonden bij gelegenheid der viering van den tienden verjaardag van het fascisme in Italië, volkomen of gaven er dergelijke samenvattingen van, dat een en ander nog ten nadeele van het fascistisch Italië uitviel en negeerden het zeer vele, wat hierna nog ten gunste van het fascisme in

1) Osservatore Romano 2, 3 Nov. 1932.

Italië geschreven werd.

Wij citeeren ten dienste van de aanbidders van de democratische R. K. Staatspartij het navolgende: „Het is ons niet mogelijk in deze kolommen een overzicht te geven, zelfs niet een vluchtig en samenvattend overzicht, van wat er gedurende de laatste tien jaren in Italië is tot stand gebracht: Wij willen echter wel in het kort die verdiensten in herinnering brengen dewelke, misschien minder in het oog springend, te weinig of heelemaal niet onder de aandacht worden gebracht: wij bedoelen de wetten en maatregelen op religieus en moreel gebied, die door de Katholieken hartelijk en oprecht worden toegejuicht..

Van het meer strikt religieuse terrein overgaande naar een ander, hiermede verband houdende, vinden wij, dat het werk van tien jaren een groot getal wijze en nuttige vernieuwingen heeft gebracht op moreel en sociaal gebied.

Behalve de wel gekende initiatieven en werken voor een intensieve activiteit op het gebied van den arbeid, van sociale voorzorgen, voor de ontwikkeling van landbouw, industrie, bouwwerken en voor de immer wijdere verbreiding der eigen cultuur, zijn er vele particuliere wetten en menigvuldige voorschriften, die openlijk, zonder valsche vrees en zonder zwakheid bescherming verleenen aan de kinderjeugd, streven naar herstel van de civiele en van de christelijke waardigheid, strekken ter veredeling der volkstaal, ter bescherming van het lot van het gezin en der moeder, ter beschutting van goede zeden, tegen de onstuitbare invloeden van ontucht en dezer, vooral voor de altijd zoo belaagde jeugd, gevaarlijke verlokkingen. Ook kan men niet vergeten de voorzorgsmaatregelen, kostbaar voor elken geloovige en bijzonder waardevol voor hen, die met zielzorg zijn belast, tegen de goddelooze propaganda, dewelke elders zulke gruwelijke verwoestingen en niet enkel in de zielen aanricht — aanslag plegende op den oorsprong van het leven zelf en die, de menschen aansporende tot het verkrachten van de meest fundamenteele wetten der natuur, des te vreeselijker den Auteur, den Schepper des

levens beleedigen"... 1)

Tegenover deze uitbundige lofprijzingen steekt de gemeene bestrijding in Nederland van Katholieke zijde wel zeer scherp af.

Alles schijnt geoorloofd zoo het gaat om het bestaan der R. K. Staatspartij.

Tegen de grofste lasterpraat ziet men niet op. Het toepassen van broodroof ten opzichte van Zwart Fronters is een dikwijls voorkomend middel.

Bedreigingen door geestelijken met „iemand te doen ruineeren", „iemand uit een dorp te doen wegjagen", enz. zijn verschillende malen ten opzichte van Zwart Fronters gëuit.

In redevoeringen en predikaties ziet men er niet tegen op van leugens gebruik te maken.

We herinneren aan de onophoudelijk voorkomende methode om „fascisme en nationaal-socialisme" als hetzelfde te beschouwen.

Dictator Dr. Poels zei op vergaderingen: „Ik beweer dat fascisme en nationaal-socialisme niet aanvaardbaar zijn voor den katholiek !" Hij beschuldigt hiermede dus de Paus van nalatigheid !

De rijke monnik Borromeus de Greeve zei op een bijeenkomst van „Voor eer en deugd": „Wat wij niet willen is het fascisme, dat niet instaat voor goede zeden, daar het sterilisatie wenscht, een beginsel dat niet overeenkomt met de Goddelijke Wet."

En op een feestavond in het gebouw van Kunsten en Wetenschappen in den Haag zei hij op 4 Juni 1936, in de tegenwoordigheid van den Internuntius, die kort hier nog maar zijnde, geen Nederlandsch verstaat, dat „fascisme, nationaal-socialisme en communisme de Kerk bedreigen."

Het verbod van leugen en laster schijnt volgens zijn

---

1) In de vertaling van Wouter Lutkie, zooals deze werd gegeven in de „Nieuwe Tilburgsche Courant" het eenigste dagblad, dat de Oss. Rom. citeerde.

bulder-predikaties ongeoorloofd voor de leek, maar voor de Gezalfden des Heeren gerechtvaardigd.

Het ware beter, dat deze zgn. Minderbroeder wat minderdure sigaren rookte en voor het uitgespaarde geld zich op de religieuze bladen in Italië abonneerde, waardoor hij zou weten, dat hij loog en het beter voor hem ware zich in een armelijke cel, hoezeer hij dit ook afgeleerd is, zich terug te trekken.

Hij zou zich dan tevens niet meer aan godslasteringen schuldig maken, zooals bij de laatste verkiezingen, toen hij als betaald knecht der R. K. Staatspartij durfde zeggen „God geve, dat bij de a.s. verkiezingen meer dan een millioen Roomsche stemmen door heel Nederland door den trechter van de stembus zullen uitbazuinen: „Geloofd zij Jezus Christus" (We vragen verontschulding van de lezers voor deze mededeeling, maar het moet om deze opgeblazen propagandisten der R. K. Staatspartij in al hun valschheid te toonen.)

Naar aanleiding van het eenparige stemmen der Italiaansche bevolking bij de verkiezingen in 1934 schreef de Osservatore Romano „de katholieke bladen hebben verteld van de eensgezindheid, waarmede de leden der katholieke organisaties, op het voorbeeld van den clerus en het Episcopaat naar de stembus zijn opgegaan. De godsdienstvrede, die in Italië is verwezenlijkt, beteekent voor de katholieken — wij mogen zeggen: beteekent voor het Italiaansche volk — één van de edelste uitingen van het regime, dat den godsdienst evenals het vaderland en het gezagsbeginsel boven alle discussie heeft gesteld. Nadat de eenheid der geesten door de verzoening tusschen Staat en Kerk was bewerkt, werd zij door dat program en dien opzet gehandhaafd". 1)

Kardinaal Schuster, Aartsbisschop van Milaan vaardigde in het begin van 1934 een herderlijk schrijven uit, waarin hij wees op de groote verdienste van het fascisme en de strenge maatregelen, die het genomen heeft ter bescherming van de openbare zedelijkheid. De Kardinaal schilderde de hopelooze

1) Gec. in de Tijd, 4 April 1934.

toestand, waarin Italië verkeerde, toen het fascisme er zijn intrede deed en waarin zich thans nog vele landen bevinden, die onder liberalen invloed staan. Hij bracht de groote verdienste van de fascistische regeering in herinnering in den vorm van steun aan de kerk bij haar strijd voor de bescherming der openbare zedelijkheid en van het huisgezin. 2)

De Katholiek late zich door niemand meer bedriegen. Het moet afgeloopen zijn met de demagogie (veel beloven en weinig geven) der R. K. Staatspartij. De Katholiek heeft, voordat hij zich bij een bepaalde politieke beweging aansluit, zich af te vragen of deze beginselen heeft of eischen stelt, welke duidelijk en nawijsbaar met de Katholieke geloofs- en zedeleer in strijd zijn. Hij moet zich er bijv. van overtuigen, of de vrijheid van zijn godsdienst hem gewaarborgd is. Hij moet zich overtuigen of men niets zal ondernemen tegen de rechten van het huisgezin. Hij moet weten of de souvereiniteit van het huisgezin erkend wordt en of dus de schoolvrijheid gewaarborgd wordt. (Niet echter behoeft de huidige mogelijkheid tot geldverspilling voor scholen gewaarborgd te worden !)

Maar wordt op dit alles een bevestigend antwoord gegeven en vooral wanneer dergelijke verlangens tot het wezen der beweging behooren, dan kan niets en niemand hem weerhouden, zijn volledige steun en medewerking aan deze beweging te geven.

Welnu, in de fascistische beweging worden al deze rechten erkend. Tot het wezen van de beweging van het Nederlandsch Volksfascisme Zwart Front behoort het erkennen van al deze rechten.

En daarom kan noch een beroep op de bestaande R. K. Staatspartij, waarin al het mooie der fascistische beweging ook teruggevonden zou worden; noch het misdadig gebruik

---

2) Gecit. Nieuwe Tilb. Crt. 1-2-'34.

van den godsdienst voor partij-doeleinden, een Katholiek weerhouden, zijn steun aan de fascistische beweging te geven.

Afgezien van enkele uitzonderingen moeten ook de Katholieke partijpolitici charletans genoemd worden. Zij plegen verraad aan de edelste goederen van ons land.

Nog meenen zij ongestoord hun gang te kunnen gaan, nog zien zij met minachting neer op de fascistische beweging. Doch spoedig zullen zij de onverbiddelijke kracht ervan ondervinden. Maar juist dan, wanneer de R. K. Partijpolitici gaan bemerken, welke krachten in de fascistische beweging liggen, zal men voor deze heeren op moeten passen. Wanneer zij hun eigen macht zien tanen, zullen zij pogen uiterlijkheden van de fascistische beweging over te nemen om dan den volke te verkondigen, dat datgene, wat men bij de fascistische beweging zoekt en bewondert, ook bij hen en nog wel zooveel beter gevonden kan worden. Dan vooral opgepast, want een toegeven aan deze sirenenstemmen zou ons verder dan ooit van het Herstel in Nederland afbrengen.

Laat men vooral zijn kracht zoeken in overtuigde opofferingsgezinde mannen en jongemannen. Alles, wat aan beschaving is voortgebracht, is slechts onder en door de leiding van enkelen, ontstaan. Wanneer men met mannenmoed strijdt voor een schoon en edel ideaal, wanneer men daarvoor offers weet te brengen, wanneer men zichzelve desnoods volkomen weg weet te cijferen, opdat de beweging bloeie, staat de overwinning ontwijfelbaar zeker vast.

Het huidige politieke stelsel is vermolmd, verrot. Alle politieke partijen zijn ten ondergang gedoemd, ook dus de R. K. Staatspartij.

In Italië verdween Don Sturzo met zijn Partito Popolare. In Duitschland het roemruchte Centrum, waarvan in onze bladen de macht zoo hoog werd aangeslagen. Het Centrum bouwde op de tradities van een Windhorst, die zelfs den ijzeren Kanselier Bismarck in de Kulturkampf had weerstaan.

Het scheen een onneembare burcht. Maar het was slechts een tooneeldecor. Het Centrum is vernietigd, min of meer

zelfs door het Vaticaan verloochend. Prelaat Kaas heeft afgedaan. Dr. Bruning, de sterke man, aan wien men volmachten gaf, heeft zich terugggetrokken.

In Portugal werd volgens het Concordaat, tusschen Portugal en het Vaticaan de zgn. Katholieke partij ontbonden en vervangen door een organisatie met sociaal karakter.

De ontbinding van de R. K. Staatspartij is reeds gaande.

Er is veel schijn-vertoon, veel naäperij van fascistische uiterlijkheden. Men is overgegaan tot het vormen van kernen, tot het organiseeren van landdagen en men spreekt thans over de „leider". Zij geeft velerlei pamfletten uit, waarbij ze gaarne beklemtoont, dat de enkele goede dingen, welke het fascisme voorstaat ook de R. K. Staatspartij wil.

In de bladen worden, vanwege de R. K. Staatspartij, onophoudelijk berichten geplaatst, dat het fascisme gevaarlijk hiervoor en daarvoor is.

Men vergeet er echter bij te zetten, dat het gevaarlijk is voor hun baantjes en dat hierom het fascisme bestreden moet worden.

Doch het is allemaal ijdel.

De democratische illusies van enkele geslachten terug, zijn reeds vervlogen. Een welgemikte trap tegen de vermolmde, verrotte schuur der politieke democratie, en zij ligt in puin. De politieke democratie is een phrase geweest. Haar tijd is ook in Nederland onherroepelijk voorbij.

Met de nationale en sociale ordening door de fascistische beweging begint de terugkeer tot eeuwige, door God gewilde normen van gezag, orde en rechtvaardigheid. Het gaat thans niet meer tusschen partij A, partij B, of partij C. Het gaat thans in de politiek slechts tusschen bolsjewisme, nationaal-socialisme en fascisme. Erich Wichman zei zeer juist: „Rechts en links bestrijden elkaar slechts in schijn, in waarheid bestrijden zij U, het Nederlandsche Volk."

Hij, die thans nog zijn hoop stelt op het gekonkel der partijheeren, kiest tegen Nederland en vóór het bolsjewisme.

Hij, die de fascistische beweging steunt, treedt op vóór

Nederland en tegen bolsjewisme en nationaal-socialisme.

Het communisme voert tot goddeloosheid, wanorde en ondergang. Het nationaal-socialisme tot neo-liberalisme en landverraad.

Het fascisme leidt tot eerbied en liefde voor goddelijk en menschelijk gezag, tot orde, vrede en welvaart in de Nederlanden.

